

KSIĘGA JUBILEUSZOWA

**JUBILEE
BOOK**

W. Schorra

W. Schorra

1910-1911

NA POWITANIE DRUGIEJ DEKADY

IN GREETINGS OF THE SECOND DECADE

Na powitanie drugiej dekady

Welcoming our second decade

Tak, to już dziesięć lat. Dziesięć lat tworzenia programów i materiałów edukacyjnych, urządzania wystaw plenerowych, publikowania książek – upowszechniania dorobku kultury żydowskiej.

Rozpoczęliśmy naszą działalność w ramach Fundacji Ronald S. Laudera w latach 90-tych zeszłego wieku. W roku 2003, dzięki pomocy tej wielce założonej dla społeczności żydowskiej w Polsce Fundacji, określiliśmy się jako odrębny byt. Finansowe i rzeczowe wsparcie Fundacji Ronald S. Laudera stworzyło podstawy naszego działania, dając szerokie możliwości rozwoju.

Działalność rozpoczęliśmy od nauczania języka hebrajskiego. „Nurkowaniem w kulturze żydowskiej” metaforycznie nazwaliśmy program zachęcający nie tylko do studiowania judaizmu podczas zajęć, ale także do samodzielnej nauki. Jako ważną misję traktujemy również postanowienie „zawsze bliżej Izraela”. Na tych trzech filarach tworzymy naszą teraźniejszość i przyszłość.

Symbolem Fundacji jest otwarta księga wpisana w Gwiazdę Dawida. Jej stronice zapełniamy wiedzą o wartościach cenionych przez naród żydowski, przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Otwarta księga oznacza także, że do uczestnictwa zapraszamy tych, którzy przywracają pamięć o życiu swoich przodków i tych poszukujących swoich żydowskich korzeni. Mile witamy także wszystkich pragnących zgłębiać świat żydowski, który tak wiele zaoferował cywilizacji. Wspólne pochylenie się nad dorobkiem narodu żydowskiego jest szansą na kształcenie postaw tolerancyjnych – jest to wartość towarzysząca działaniom naszego patrona.

Znajdująca się w Państwa rękach „Księga Jubileuszowa” jest fotobiografią Fundacji. Prezentowane zdjęcia ilustrują atmosferę zajęć, ich różnorodność, a także przybliżają naszych wspaniałych uczestników programów. Księga nie jest wielostronicowym sprawozdaniem – wyrywkowo pokazujemy w niej Życie Fundacji.

Wszystkim wspierającym nas darczyńcom, w imieniu pracowników i uczestników programów, z całego serca dziękujemy oraz zachęcamy do dalszej współpracy. Nowych przyjaciół przywitamy z radością. Nieustannie poszukujemy i będącmy wciąż poszukiwać nowych dróg dla realizacji naszej misji. Zapraszamy do przyjrzenia się naszym planom, umieszczonych na ostatniej stronie Księgi – prosimy o uwagi, rady – będzie to dla nas wyraz Waszej przyjaźni.

dr Grażyna Pawlak
Dyrektor Zarządu Fundacji

Yes, it has been ten years. Ten years of educational programs and resources, of outdoors exhibitions and of working on behalf of various communities. All that to secure one goal only – popularization of Jewish cultural heritage.

Our activities began in the 1990s. Initially, we operated as a section of the Ronald S. Lauder Foundation, until in 2003, thanks to the Foundation's extensive support, we became a separate entity. The Polish Jewish community is highly indebted to the Foundation. The financial support we received from it laid out the foundation of our activities, thus enabling considerable development.

The cornerstone of our activities is modern Hebrew education. We also feel obligated to encourage "diving into Judaism", by which we understand not only inviting people to take part in our programmes, but also stimulating them to embark on self-study. Another important part of our mission is bringing our students "always closer to Israel". We build our present and future on these three pillars.

Our logo is an open book inscribed into David's Shield. The book's pages are being filled with the knowledge of principles highly valued by the Jewish nation and passed from generation to generation. The open book also symbolizes our openness to people from all walks of life. We address our programs to those who wish to bring back the memory of their ancestors, those who seek their Jewish roots, as well as those who wish to explore the culture which gave so much to our civilization. By exploring the Jewish nation's heritage, we attempt to form attitudes of tolerance and understanding, which were an integral part Professor Moses Schorr's activities.

The Jubilee Book which you are holding in your hands is a photobiography of the Foundation. The photographs we present capture the atmosphere and variety of our programs and portray their participants. The Book is not a multi-paged report, it only shows the highlights of the Foundation's life.

In the name of the Foundation team, as well as the participants' of our programs, we would like to express our gratitude to all the donors who support us, and encourage them to continue cooperation in the future. We will welcome new friends with joy – we are always on a hunt for new inspirations. You are invited to scrutinize our plans presented on the last page of the book, and we will appreciate any comments and advice, as a sign of your friendship.

Dr Grazyna Pawlak
Director of the Board

Jako wnuk Mojżesza Schorra mam zaszczyt być Prezesem Rady Fundacji noszącej Jego imię. Nie było mi dane poznać mojego dziadka. Jednak dzięki mojemu ojcu dziadek towarzyszył mi przez całe życie – był obecny Jego dziełami w bibliotece, zdjęciami, dokumentami, listami w naszym domowym archiwum. Mojżesz Schorr pragnął przede wszystkim poprowadzić ku nowoczesności społeczność żydowską i rozwijającą się jej kulturę w Polsce: Szukajmy nowych dróg z bezustannie tryskającej krynicą życia naszego, dajmy się pobudzać podnietem ducha czasu, którym żyjemy i działamy, a wyposażeni nowemi podnietami i bodźcami żywotnemi, stwarzajmy dzieła życia, instytucje kultury, opieki i miłosierdzia, owiane naszemi ogólnemi hasłami, ale piętnem specyficznych naszych potrzeb oznaczone (...) – tak przemawiał w 1928 roku na spotkaniu Bnej Brit. Swoją wizję realizował także walcząc w polskim parlamencie o to, by społeczność żydowska mogła zająć godne miejsce wśród polskiego społeczeństwa. Jestem przekonany, że mój dziadek, który poświęcił swoje życie nauce i rozwojowi judaizmu oraz budowaniu mostów pomiędzy kulturą polską i żydowską, dumny byłby z naszej Fundacji.

dr Amir Schorr – Prezes Rady Fundacji

As Moses Schorr's grandson, I am privileged to be the chairman of the Foundation bearing his name. I was not given the chance to meet my grandfather in person. However, thanks to my father, he accompanied me all my life – I felt his presence in the works in the library, photographs, documents and letters in our private home archive. Above all, his desire was to put the Jewish community and Jewish culture which developed in Poland on the road to modernity. "Let us draw new ways from the everlasting fountain of our life, let us be moved by the spirit of the time in which we live and work, and with these new impulses let us create the works of our life, institutions of culture, charity and care, based on our general values, but marked by the seal of our specific needs..." – he spoke in 1928 at the meeting of Bna'i Brith. He also realized his vision in the Polish Parliament, trying to establish a dignified place for the Jewish community in the Polish society.

I am convinced that my grandfather, who devoted his life to teaching and developing Judaism, as well as building bridges between Polish and Jewish cultures, would be proud of our Foundation.

Dr Amir Schorr, Chairman of the Foundation

Moje spotkanie z Jehoszą Schorrem, synem prof. Mojzesza Schorra – 2003 rok.

Czy mogliśmy go uratować? Poruszyliśmy cały świat, błagaliśmy o pomoc wszystkich ważnych tego świata. Dziś nawet nie ma Jego grobu – mówił Jehoszua.

Spotkaliśmy się u państwa Schorrów, w Jerozolimie. Wspaniała polszczyzna, godność, styl bycia – to wszystko zrobiło na mnie niezwykle wrażenie. Ten osiemdziesięciopięciolatek polski Żyd, który przyjechał do Palestyny w 1936 roku, jako młody chłopak, reprezentował znany z literatury typ przedwojennego intelektualisty. Tak zapewne ukształtowała go atmosfera domu rodzinnego. Jehoszua całe życie poświęcił gromadzeniu świadectw działalności swego ojca, wybitnego polskiego Żyda.

Utworzyliście w Polsce Fundację im. prof. Mojzesza Schorra. To bardzo ważne dla uczczenia pamięci mojego ojca – pogratulował nam. W Warszawie nawet nie ma ulicy jego imienia! – z żalem westchnął, po czym zabraliśmy się do pracy. Wszystkie następne spotkania poświęciliśmy jego wielkiemu ojcu, Mojzeszowi Schorrowsi. Jehoszua zapoznał mnie z zebranym przez siebie archiwum i przekazał kopie dokumentujące dorobek teologiczny, naukowy, działalność społeczną i życie prywatne ojca.

dr Grażyna Pawlak – Dyrektor Zarządu Fundacji

My meeting with Yehoshua Schorr, the son of Prof. Moses Schorr – 2003.

Could we have saved him? We moved the entire the universe, we begged for help from all the greatest people in the world. Today we don't even have his grave – says Yehoshua.

We met at his house in Jerusalem. His excellent Polish, his personal dignity, his manners – all this impressed me enormously. This Polish Jew of eighty five, who came to Palestine in 1936 as a young man, represented for me the type of a pre-war intellectual, well known from literature. Undoubtedly, it was the atmosphere of his family home that formed him. He devoted his entire life to documenting the work of his father, a truly outstanding personality among Polish Jews. I was very proud to have received from him copies of his archives.

In Poland you have created the Moses Schorr Foundation, which is very important for commemorating my father's life. He doesn't even has a street bearing his name in Warsaw! – he emphasized. He congratulated us on our initiative before setting to work. All our meetings were devoted to Moses Schorr. Yehoshua introduced me to his private archive, documenting his father's achievements in the fields of theology, teaching, community work, as well as his personal life.

Dr Grażyna Pawlak – Director of the Board

...I zaprawdę, nauka judaizmu to jakby harmonijna ozdoba głównej fasady świątyni. Wiedza żydowska to (...) jeden z życiodajnych promieni, które z domu Bożego rozchodzą się w sferę życia narodu. Wiara a wiedza – to nie przeciwnieństwa dla nas, lecz dwie słoneczne tarcze, które swem światłem wzajem na siebie oddziaływają...

Prof. Mojżesz Schorr

The study of Judaism can truly be compared to the harmonious ornament on the central façade of a shrine. Jewish learning is [...] the life-giving beam, reaching from the house of God into the sphere of the nation's life. Faith and knowledge – for us they do not contradict, but are like two faces of the sun, influencing each other with their shine.

Prof. Moses Schorr

2011. TTu bi-szwat - quizy dotyczące tematyki świąt żydowskich cieszą się dużym powodzeniem.
Oj, chyba pytanie nie było łatwe.

2011. Tu Bi-Shvat. Quizzes testing the knowledge of Jewish holidays have always been popular.
It seems the question was quite hard...

W Synagodze Nożyków.
At the Nozyk Synagogue.

Przed zwiedzaniem synagogi
Tomek Krakowski, wieloletni
wykładowca Fundacji,
wtajemnicza młodzież
w symbolikę i funkcje budynku.

Before a visit to the synagogue
the young people attended
a meeting with Tomek Krakowski,
a long-time lecturer of our
Foundation, and learned about
the symbols and the role of the
building.

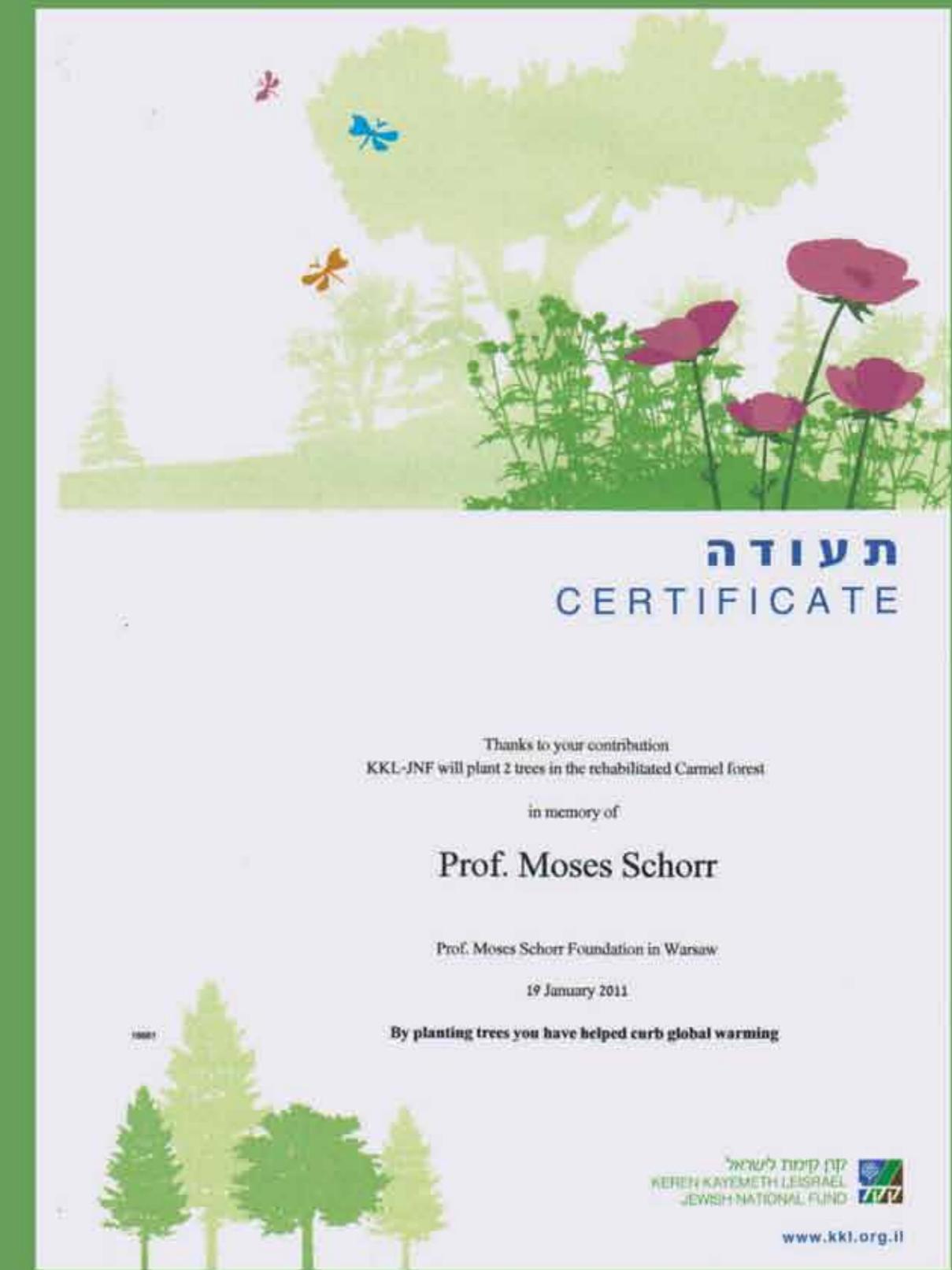
2010. „Blizej judaizmu” – warsztaty dla młodzieży szkół licealnych i gimnazjalnych zrealizowane we współpracy z Domem Spotkań z Historią. Wszystkie wykłady, dyskusje, wycieczki, zajęcia interaktywne poświęcone były zagadnieniom kultury, religii, tradycji i historii społeczności żydowskiej. Program zawierał zwiedzanie ortodoksyjnej synagogi Nożyków i cmentarza żydowskiego, spotkanie na temat różnorodności w kulturze żydowskiej z rabinem reformowanym – Stasem Wojciechowiczem oraz degustację koszernych wyrobów. W warsztatach wzięło udział sześć warszawskich szkół. Wszyscy uczestnicy otrzymali materiały edukacyjne. Jesteśmy przekonani, że dzięki temu wiedza ta dotarła także do ich rodziców.

2010. Closer to Judaism. A series of workshops for high school students. The program was implemented in cooperation with The House of Meetings with History, an exhibition venue. It involved lectures, discussions, outings, interactive activities. Our diverse offering focused on issues linked to the Jewish people's culture, religion, tradition and history. The program included a visit to the orthodox Nozyk Synagogue and Jewish cemetery in Warsaw, a meeting with the progressive rabbi Stas Wojciechowicz and a lecture on different aspects of the Jewish culture, as well as tasting kosher food. Students from six Warsaw schools participated in the workshop. All the participants received educational materials. We are convinced that as a result their parents also gained access to this knowledge.

2010. Tu bi-szwat. Wiosną drzewko jabłoni zostało posadzone w ziemi. Rabin Mordechaj Goldberg preferuje metody aktywnego nauczania.

2010. Tu Bi-Shvat. In the spring, an apple tree was planted in the garden.
Rabbi Mordechai Goldberg prefers active education methods.

Cedaka (datek) na rzecz Keren Kajemet le - Israel (Narodowego Funduszu Izraela) przekazana przez uczestników programów. Nasz patron jest upamiętniony na Górze Karmel.

Charity for the Keren Kayemet Foundation donated by the participants of the programs.
Our patron has been commemorated on Mount Carmel.

2005. Zabawy i rozmowy w języku hebrajskim prowadziły Esti Grinbaum i Tal Altar (druga z lewej), ochroniczki z Izraela delegowane przez Agencję Żydowską „Sochnut”.

2005. Games and conversations in Hebrew with Esti Grinbaum and Tal Altar (second from the left), two Israeli volunteers from the Jewish Agency.

Purim. Ulubione święto wszystkich uczestników programów, zwłaszcza tych, którzy uczą się hebrajskiego. Każdego roku uczniowie przygotowują i wystawiają własną wersję *Purim Spiel* – oczywiście po hebrajsku.

Purim. The most popular Jewish holiday among the participants of our programs, especially Hebrew students. Every year our students prepare and present their own version of *Purim spiel* – in Hebrew, of course.

2012. Purim. Rok Mistrzostw Europy w piłce nożnej organizowanych w Polsce. W fundacyjnej historii królowa Ester przeobraziła się w Ministra Sportu. Biblijna Ester uratowała Żydów, jednakże nasza Ester nie przyniosła szczęścia polskim piłkarzom. Dla widzów była to świetna okazja do nauki wyrażeń używanych przez izraelskich kibiców.

2012. Purim. It was also the year of the European Football Championship held in Poland. In our Purim play queen Esther became the minister of sport. Biblical Esther saved the Jewish people, unfortunately our Esther did not bring much luck to the Polish football team. It was a great occasion for our audience to learn many Hebrew words used by Israeli sports fans.

2011. Konkurs na najsmaczniejsze ucho Hamana upiecone przez uczestników. Na zdjęciu zwycięczni z nagrodą, która była dziełem dr Grażyny Pawlak.

2011. Competition for the best "Haman's ears", baked by the participants of our Hebrew courses. In the photo – the winner with her prize baked by Dr Grazyna Pawlak.

2011. Przedstawienie purimowe wystawiono nie tylko w siedzibie Fundacji, lecz także w Synagodze Nozyków dla członków Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Warszawie.

2011. The Purimspiel was presented not only at the Foundation, but also at the Nozyk Synagogue, for members of Warsaw Jewish Community.

2007. Ambasador Izraela – Dawid Peleg jako król Achaszweros. W jego rezydencji odbyło się kilka purimowych przedstawień.

2007. Mr. David Peleg, Israeli Ambassador in Poland, impersonating king Ahasveros. On this occasion we presented the Purim play at his residence.

2010. Nowość! Pesach Spiel,, W poszukiwaniu Kanaanu".

Wraz z reformowanym rabinem Stasem Wojciechowiczem (trzyma w ręku Al-Ahram) grupa przygotowała pesachowy program w języku hebrajskim. Nasza historia działa się w biurze podróży, które wysyła turystów do ziemi Kanaan. Niestety przez pomyłkę nasi podróżni trafiili do Kanady. Wykład rabina złagodził rozczarowanie.

2010. Pesach play – In search of Canaan. Together with reform rabbi Stas Wojciechowicz (holds the Al Ahram) our Hebrew students prepared a special program for Pesach. It was a story about a tourist agency, which sends tourists to the land of Canaan. However, it turned out that there was a misunderstanding – and the travelers arrived in Canada. The lecture about Pesach compensated for the sad mistake.

2011. W Synagodze Nożyków. Koncert pieśni sefardyjskich w wykonaniu światowej sławy muzyka i kompozytora Gerarda Ederego, zorganizowany wspólnie z Ambasadą Amerykańską i Gminą Wyznaniową Żydowską w Warszawie.

Koncert poprzedził wykład o historii pieśni sefardyjskich.

2011. At the Nozyk synagogue. A Sephardic song concert by world famous musician and composer Gerard Ederego, organized in cooperation with the Embassy of the United States and Warsaw Jewish community. Before the concert, the public listened to a lecture about the history of Sephardic song.

*J*oseph Malowany
Synagoga Nożyków
21.10.2009
godzina 17.00

*K*antorzy, ich sztuka oraz edukacja kantoralna w Izraelu

Joseph Malovsky, światowej sławy kantor, urodził się, wychowywał i wykształcił w Izraelu. Występuje na całym świecie z najsłynniejszymi orkiestrami, jednocześnie od 36 lat pełni funkcję kantora w elitarnej synagodze „Fifth Avenue” w Nowym Jorku.

Jest także wykładowcą muzyki liturgicznej na wielu uniwersytetach i kieruje katedrą w Jeshiva University w Nowym Jorku. Jego działalność na rzecz pokoju i tolerancji została doceniona przez przywódców wielu krajów. W styczniu 2004 r. Joseph Malovsky odebrał z rąk prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego Order Legii Honorowej.

Ojciec Malowskiego, Naftuli, urodził się przed wojną w Pułtusku. Joseph podczas każdego pobytu w Polsce odwiedza to miasto, ma tam wielu przyjaciół. Czuje się silnie związanym z Polską, kocha ją i jest tu kochany przez wszystkich, Żydów i nie-Żydów. Z dumą przyjął polskie obywatelstwo, w ten sposób podkreślając swą silną więź z naszym krajem.

Joseph Malovsky is a world famous Jewish cantor. He was born and educated in Israel. He performs all over the world with most famous orchestras and for 36 years has been serving as cantor in the prestigious "Fifth Avenue" synagogue in New York.

He also lectures in the field of liturgical music at many universities and holds the position of the Head of the Faculty at Yeshiva University in New York. His numerous activities aimed at fostering peace and tolerance have been appreciated by many international leaders. In January 2004 Joseph Malovsky was awarded the Order of the Legion of Honor by the Polish President Aleksander Kwasniewski.

Joseph Malovsky's father, Naftuli, was born in Pultusk, Poland, before World War Two. Joseph visits this place at every occasion and has many friends there. He feels a strong bond with Poland, loves it and is loved by everyone here, Jews and non-Jews alike. He received the Polish citizenship with pride, thus emphasizing his connection to our country.

Do Żydów w Diasporze! 1931 rok

(fragment odezwy, której autorem był prof. Mojżesz Schorr)

Odrodzenie języka hebrajskiego stanowi podstawę renesansu Narodu żydowskiego w Palestynie oraz jego istnienia w krajach diaspor. Nowoczesne wychowanie hebrajskie jest jednym z najpotężniejszych nabytków żydostwa w naszych czasach. (...) My niżej podpisani, wzywamy wszystkich przyjaciół odrodzenia języka hebrajskiego i twórczości hebrajskiej na całym świecie, by przyłączyli się do tego Związku i stworzyli zorganizowaną siłę, dbającą o istnienie, rozwój i wzmacnianie nowej literatury hebrajskiej.

"To the Jews in the Diaspora, 1931".

Excerpt from a proclamation written by Prof. Moses Schorr:

The revival of the Hebrew language establishes the basis for the renaissance of the Jewish nation in Palestine, as well as its existence in the Diaspora. Modern Hebrew education is one of the most powerful acquisitions that the Jewish people has made in our times. (...). We, the undersigned, appeal to all friends of Hebrew rebirth and rebirth of Hebrew writing in the world to join the Association and create an organized force, caring for existence, development and strengthening of new Hebrew literature.

Jesteśmy największą w Polsce szkołą nauczania języka hebrajskiego. W ciągu dziesięciu lat uczyło się u nas ponad 1500 osób. Są wśród nich przedstawiciele różnych wyznań i profesji – studenci, dziennikarze, pracownicy ministerstw, literaci, księża, prawnicy i naukowcy. Tak zróżnicowana społeczność umożliwia nawiązywanie dialogu międzykulturowego, akceptację różnorodności, a także wzmacnianie własnej tożsamości.

We are currently the largest institution in Poland dedicated to teaching modern Hebrew. In the 10 years of our existence more than 1,500 people have enjoyed studying Hebrew with us, people of different religions and professions: students, journalists, employees of government ministries, writers, priests, lawyers and scientists. Such a diverse community creates an opportunity for intercultural dialogue, which at the same time accepts variety and strengthens the personality of the individual.

2004. Pierwsze ogólnopolskie warsztaty dla nauczycieli języka hebrajskiego współorganizowane z departamentem edukacji Agencji Żydowskiej „Sochnut” w Jerozolimie.

2004. First international workshops for Hebrew teachers, co-organized with the Department of Education of the Jewish Agency, "Sochnut", in Jerusalem.

bp. Ambasador Dawid Peleg uświetnił swoją obecnością warsztaty, które wzbogacone dodatkowymi wykładami o kulturze żydowskiej, otwarte były dla szerszej publiczności.

The Israeli Ambassador, Mr. David Peleg, of blessed memory, visited lectures on Jewish culture, which accompanied a series of workshops and were open to a broader audience.

2008. Warszawski Dzień Tolerancji. Nauka liter poza siedzibą Fundacji jest znakomitą formą popularyzacji języka hebrajskiego. Każdego roku nasi nauczyciele obecni są na wielu takich spotkaniach.

2008. Warsaw Tolerance Day. Teaching the Hebrew alphabet outside the classroom is an excellent way of popularizing the language. Each year, our teachers attend many similar events.

Dzień Judaizmu na koloniach leczniczych dla dzieci chorych na raka. Magda Sommer, nauczycielka naszej Fundacji, uczyła je hebrajskiego – my zaś mogliśmy brać od nich przykład, jak pokonywać trudności losu.

The Day of Judaism during a holiday camp for children suffering from cancer. We taught the children the Hebrew letters, while they could teach us how to fight life's difficulties with courage.

Oferujemy różnorodne i atrakcyjne formy nauczania języka hebrajskiego, wychodząc naprzeciw potrzebom naszych kursantów. Największą popularnością cieszą się kursy grupowe, prowadzone w godzinach popołudniowych na terenie Fundacji. Dla tych, którzy mają nieregularny czas pracy bądź specyficzne wymagania językowe proponujemy zajęcia indywidualne. Dla niecierpliwych organizujemy intensywne, dwutygodniowe kursy wakacyjne. Codziennie spotkania są także okazją do nawiązywania przyjaźni – większość grup kontynuuje naukę w trybie stacjonarnym, w niezmienionym składzie.

Dla osób spoza Warszawy lub dysponujących ograniczonym czasem powstała platforma e-learningowa, którą wciąż udoskonalamy. Oferujemy także możliwość nauki w tradycyjnym systemie korespondencyjnym. Poprzez naukę języka stwarzamy możliwość poszerzania wiedzy w zakresie tradycji żydowskiej i Izraela. Organizowane są integracyjne spotkania tematyczne dotyczące świąt i wydarzeń z historii Izraela.

We offer diverse and attractive forms of learning the Hebrew language, seeking to meet our students' needs. Invariably, most popular are our group courses, held in the afternoons at the Schorr Foundation in the centre of Warsaw. We offer individual lessons for people who work irregular hours or have specific language requirements. For the impatient – intensive, two-week summer courses. In this case the everyday meetings are also a chance to strike new friendships – most groups decide to continue the course in the stationary mode, in the same group of students. For the students from outside of Warsaw, or people with little free time, we have created an e-learning platform, which we are still improving. We also offer a possibility of learning in the correspondence mode. Through language learning we give our students the opportunity to enrich their knowledge in the realm of Jewish tradition and Israeli culture. We celebrate Jewish holidays and events from Israeli history.

Wykłady organizowane wspólnie
z Joint Distribution Committee.

Lectures organized in cooperation
with the Joint Distribution Committee.

Współpracując z innymi organizacjami stajemy się bardziej popularni.

We become increasingly more popular by cooperating with other organizations.

**Joint Distribution Committee
i Centrum M. Schorra
zaprasza
na wykład z cyklu BERESHIT**

dr Elie Holzer

**Bar Ilan University & Shma Koleinu
Ramat Gan, Izrael**

**Synagoga pomiędzy
przeszłością
a teraźniejszością**

**w niedzielę 3 czerwca
godz. 17.00**

**Centrum M. Schorra
ul. Twarda 6**

wykład z tłumaczeniem

American Jewish
Joint Distribution
Committee

BERESHIT
EUROPEAN JEWISH
COMMUNITY UNIVERSITY

Plakat z naszej wystawy w Domu Spotkań z Historią.

Poster from our exhibition at the House of Meetings with History in Warsaw.

2010. „Syjonizm dzisiaj” – wykład Gadiego Tauba w siedzibie „Krytyki Politycznej”.

Idea syjonistyczna i wyrosły z niej ruch polityczny nigdy nie miały jednego oblicza. Wizjonerów zapowiadających powstanie nowoczesnego państwa żydowskiego w Erec Izrael było wielu. Jedni chcieli budować kraj sprawiedliwości społecznej, inni pragnęli wskrzeszenia religijnej utopii sprzed wieków. Jeszcze inni w Erec Izrael dostrzegali przede wszystkim duchowe źródło, zdolne odnowić oblicze żydowskiej diasporы. Jakie były i jakie są syjonizmy? Na te pytania odpowiadał Gadi Taub, jeden z najciekawszych autorów młodego pokolenia Izraelczyków. Opublikował wiele esejów, opowiadań i artykułów związanych z politycznymi i kulturalnymi przemianami Izraela. Swoje zainteresowania skupia także na współczesnej ideologii syjonistycznej oraz na zjawiskach zachodzących wewnętrz społeczeństwa izraelskiego. W wykładzie uczestniczyło ponad 150 osób!

2010. "Zionism Today" – lecture delivered by Gadi Taub at "Krytyka Polityczna".

The Zionist idea and the political movement that developed from it never had one face. There were many visionaries aiming at the creation of a modern Jewish state in Eretz Israel. Some of them wanted to build a place of social justice, others wished to re-create the religious utopia of many centuries before. Others saw Eretz Israel mainly as a spiritual force, capable of renewing the face of the Jewish Diaspora. What Zionisms are there and what Zionisms used to be there? Answers to these questions were given by Gadi Taub – one of the most interesting Israeli authors of the young generation. He has published many essays, short stories and articles connected with the political and cultural transformations in Israel. His interest also focuses on modern Zionists ideology as well as the phenomena occurring in the Israeli society. His lecture was attended by 150 people!

2008. Spotkanie z izraelską pisarką Zeruyą Shalev. Jej książki przedstawiają historie bardzo skomplikowanych kobiet. My daliśmy jej w prezencie drewnianą figurkę wieśniaczki polskiej – symbol prostych, zapracowanych kobiet, o których na co dzień nikt nie pamięta. Pisarka była zachwycona pomysłem.

2008. Meeting with the Israeli writer Zeruya Shalev. Her books tell stories of very complicated women. We presented her with a wooden carving of a Polish peasant woman, symbolizing simple, working women, who are mostly forgotten in everyday life. The writer was delighted with the idea.

2008. Warsztaty prowadzone przez Aviva Kosloffę, kamerzystę. W trakcie spotkania zaprezentował własne filmy dokumentalne.

2008. A workshop conducted by the Aviv Kosloff, cameraman who also presented his own documentary movies.

2004–2010. Przyjaciółka Fundacji – dr Rachel Korazin. Podczas wielu spotkań wideokonferencyjnych przybliżała nam izraelskie społeczeństwo w poezji nowohebrajskiej. Wielokrotnie gościłyśmy ją w Warszawie podczas wspólnie organizowanych warsztatów dla nauczycieli judaizmu. Do roku 2008 była dyrektorem departamentu nauczania na odległość w Żydowskiej Agencji „Sochnut” w Jerozolimie. Jesteśmy jej także wdzięczni za przekazanie nam wiedzy na temat metod prowadzenia programów w edukacji nieformalnej.

2004–2010. Dr Rachel Korazin – a friend of the Foundation. During many meetings via videoconference she brought us closer to the Israeli society in modern Hebrew poetry. She has visited us in Warsaw on many occasions during workshops which we organized together for teachers of Judaism. She was the director of the department of distance learning at the Jewish Agency in Jerusalem until 2008. We are thankful to her for sharing with us her knowledge of methods used in informal education.

נשיא המדינה

ירושלים, ר' בנימן תשס"ט
10 באפריל 2009

לכבוד
ד"ר גראזינה פאבלק
ראש תנהלת הקרן ע"ש פרומ' משה שור

דרי פאבלק וילדיהם יקרים,
ברצוני להודות לכם מוקבך על אליה ברכות "שלום לישראל" בשפה העברית,
אשר שלחתם אליו.

הפרויקט המינוח בלקחתם חלק, במסגרת הקרן ע"ש פרומ' משה שור, מרגש
ומחייב את הלב.

ברכות השלום לישראל ולימוד השפה העברית במילוי, מחזקים את הקשרים בין
המודיניות ומוכדים את ההיסטוריה של עם היהודי לדורותיו.

אני מאמין לכם כי תזכו לדוד לעידן של שלום.
ברכת כל טוב.

שמעון פרץ
שמעון פרץ

Kancelaria Premiera
Jerozolima, 1 kwietnia 2009

Prime Minister's Office
Jerusalem, April 1, 2009

Dr Grazyna Pawlak
Dyrektor Zarządu
Fundacji im. Prof. Mojżesza Schorra

Szanowna Pani Doktor Pawlak, drogie dzieci!
Chciałbym podziękować Wam z głębi serca za przesłanie
mi tysiąca listów z zapisanymi po hebrajsku życzeniami
„Pokoju dla Izraela”.
Życzenia pokoju dla Izraela nadchodzące z Polski, jak
również fakt, iż Polacy uczą się hebrajskiego, zacieśniają
więzy pomiędzy naszymi krajami i wyrażają szacunek
dla wielopokoleniowej historii narodu żydowskiego.
Życzę Wam wszystkim, abyście również żyli w czasach
pokoju.

Łączę serdeczne pozdrowienia,
Szymon Peres

To:
Dr Grazyna Pawlak
Director of the Board,
Prof. Moses Schorr Foundation

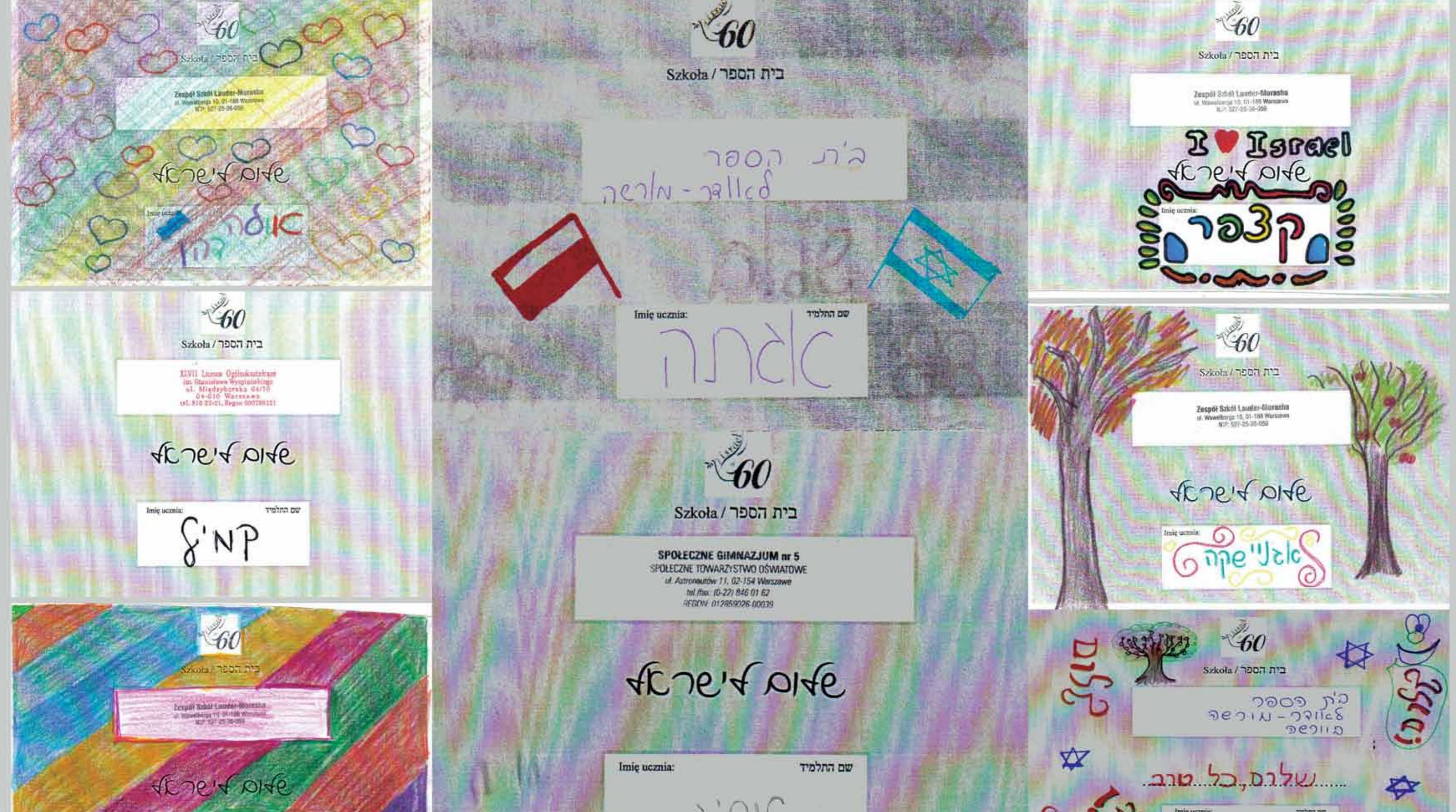
Dear Dr Pawlak, Dear Children,
I would like to thank you from the depth of my heart for sending me one
thousand letters with greetings "Shalom for Israel", written in Hebrew.
In my view, this unique project, in which you took part in the framework
of the Foundation's activities, is very moving and encouraging.
Wishes of peace for Israel coming from Poland, as well as learning the
Hebrew language by Poles, tighten the bond between our countries
and express respect for the history of the Jewish nation throughout
generations.
I wish you all that you may also live in the age of peace.

With best regards,
Shimon Peres

2008. Z okazji 60-tej rocznicy powstania państwa Izrael zorganizowaliśmy w szkołach średnich naukę liter hebrajskich. Zajęcia prowadzili nauczyciele pracujący w Fundacji oraz wolontariusze – uczestnicy kursów hebrajskiego. Uczniowie po poznaniu liter hebrajskich pisali życzenia pokoju dla Izraela oraz swoje imiona. W prezencie otrzymali alfabet hebrajski z krótką historią Izraela.

2008. To commemorate the 60th anniversary of the creation of the State of Israel we organized workshops teaching the Hebrew alphabet in high schools. Lessons were given by our teachers and volunteers – participants of our Hebrew courses. Having learnt Hebrew letters, the students wrote greetings of peace for the Middle East and signed their names. They received materials with the Hebrew alphabet and a short history of Israel.

Życzenia zostały wysłane do Shimona Peresa – Prezydenta Izraela. W projekcie uczestniczyło ponad tysiąc dwustu uczniów.

The greetings were sent to Shimon Peres – President of Israel. More than 1,200 high school students participated in the project.

Fundacja
im. prof. Mojżesza Schorra
www.schorr.edu.pl

WYKŁAD

09.02.2011

Konstanty

Gebert

"Dziedzictwo imperium Otomańskiego"

Pierwszy wykład z cyklu:

Główne zagadnienia polityki na Bliskim Wschodzie

Strefa konfliktów, rozciągająca się od Balkanów przez Cypr po Izrael/Palestynę i Irak pokrywa się z obszarami zewnętrznym imperium Otomańskiego, które oderwały się odeń tuż przed, lub tuż po I wojnie światowej.

Imperium pozostawiło po sobie spuściznę w postaci upolitycznienia religii, wieloetniczności, i niezałatwionych historycznych rozliczeń.

Spuścizna ta po dziś dzień wywiera wpływ na bieg wypadków na Bliskim Wschodzie.

18.30 godzina
09.02.2011
[ŚRODA]

Miejsce wykładu:
Fundacja im. prof. M. Schorra
ul. Twarda 6

2010–2011. Cykl wykładów i spotkań panelowych „Polityka na Bliskim Wschodzie” poprowadził Konstanty Gebert – twórca gazety żydowskiej „Midrasz”, popularny redaktor „Gazety Wyborczej”, autor wielu książek o tematyce żydowskiej. Po każdym spotkaniu przez długi czas trwały gorące dyskusje.

2010–2011. Series of lectures and panel discussions “Politics in the Middle East”, conducted by Konstanty Gebert – creator of the Jewish magazine “Midrasz”, popular journalist of the daily newspaper “Gazeta Wyborcza”, author of many books on a wide range of Jewish subjects. Heated discussions took place after every meeting.

2012. Pożegnanie Alona Simhayoffa, attaché kulturalnego ambasady Izraela, w związku z zakończeniem jego misji w Polsce. Współpraca z nim była niezwykle owocna, jego wykłady o muzyce izraelskiej pasjonujące. Żegnaliśmy prawdziwego przyjaciela Fundacji.

2012. Saying goodbye to Alon Simhayoff, cultural attaché at the Israeli Embassy, who was ending his mission in Poland. Our cooperation with him was extremely fruitful, and his lectures about Israeli music were fascinating. We said goodbye to a true friend of the Foundation.

Od 2010. Klub Książki Izraelskiej. Spotkania prowadzi Magdalena Sommer, tłumaczka i nauczycielka hebrajskiego: Wspólnie wybieramy i czytamy książki izraelskich pisarzy, aby następnie o nich porozmawiać. Wgryzamy się w klasykę, rozsmakowujemy w literaturze współczesnej, spoglądamy na Izrael z literackiej perspektywy. Zapraszamy do wspólnego czytania, dyskusji i blogowania. Spotykamy się raz w miesiącu w Fundacji... i o dowolnej porze na blogu... aby dzielić się radością czytania i niuansami interpretacji.

Israeli Book Club – meetings are conducted by Magdalena Sommer, translator of numerous books from Hebrew into Polish and one of our language teachers. Together we choose, read and discuss books by Israeli writers. We bite into the classics, savor the latest literature, we view Israel from a literary angle. We encourage you to read with us, to discuss literature, and to blog. We meet once a month in the Foundation office, and anytime on our blog, to share the joy of reading and the nuances of interpretation.

2012. W Roku Korczakowskim uhonorowaliśmy Panią Stefę, przywracając pamięć o niej, o jej poświęceniu dla idei Janusza Korczaka, o jej wielkiej lojalności wobec niego i miłości do dzieci. Nie założyła własnej rodziny – tak jak Janusz Korczak swoje życie oddała biednym dzieciom.

Jak upowszechnialiśmy sylwetkę „Kochanej Pani Stefy”:

1. Zorganizowaliśmy dyskusję panelową w Synagodze Nożyków o roli Wilczyńskiej w życiu Janusza Korczaka. Udział w spotkaniu wzięły m.in. Marta Ciesielska – Oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy, Ośrodek Dokumentacji i Badań Korczakianum, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz – sekretarz stanu w kancelarii Premiera, pełnomocnik rządu ds. równego traktowania, Sylwia Chutnik – pisarka, działaczka społeczna, znawczyni historii wybitnych Warszawianek, Wanda Nowicka – wicemarszałek Sejmu, Beata Biel – dziennikarka telewizyjna, autorka reportażu poświęconego Stefanii Wilczyńskiej oraz Grażyna Pawlak – Dyrektor Zarządu Fundacji im. prof. Mojżesza Schorra.
2. Wyprodukowaliśmy dziesięciominutowy film dokumentalny „Kochana Pani Stefa”. Został upubliczony na YouTube i rozsypany przez Biuro Edukacji m. st. Warszawy do szkół warszawskich. Prezentowany był, między innymi, na Kongresie Kobiet w Warszawie, a także w Berlinie, w Genui, w Izraelu, w Muzeum Powstańców Getta Warszawskiego oraz w wielu innych miejscach.
3. Opracowaliśmy plan lekcji o naszej bohaterce, kalendarium jej życia oraz zorganizowaliśmy szkolenia dla nauczycieli. Wszystkie materiały udostępnione były na Facebooku „Kochana Pani Stefa”.

2012. Janusz Korczak Year. We honored Mrs Stefa by reviving the memory of this unusual woman, of her dedication to Janusz Korczak's ideas, of her loyalty towards him, of her love of children. She never set up her own family – as was the case with Janusz Korczak, her whole life was dedicated to the poor children.

How we popularized the figure of “Dear Mrs Stefa”:

1. We organized a panel discussion at the Nozyk Synagogue in Warsaw on the importance of Stefa Wilczyńska in the life of Janusz Korczak. The participants included, among others, Ms Marta Ciesielska – Branch of the Warsaw Historical Museum: Korczakianum Documentation and Research Center; Ms Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, secretary of state in Prime Minister's office, commissioner for issues of equality; Ms Sylwia Chutnik – writer, social activist, expert on the history of famous women of Warsaw; Ms Wanda Nowicka – deputy speaker of the parliament; Ms Beata Biel – TV journalist, author of the documentary about Stefania Wilczynska and Ms Grazyna Pawlak – director of the board of the Moses Schorr Foundation.
2. We produced a 10 minutes documentary movie “Kochana Pani Stefa” (“Dear Mrs Stefa”). It was publicized via youtube.com and distributed in Warsaw schools by the City of Warsaw Office of Education. The documentary was also broadcast during the Congress of Polish Women in Warsaw, as well as in Berlin, Genoa, in the Ghetto Fighters' House Museum and in many other places.
3. We created a lesson plan about Stefania Wilczyńska and a chronology of her life, and conducted complementary trainings for teachers. All our materials were published on the Facebook site “Dear Mrs Stefa”.

„Ja nie umiem ani ładnie mówić, ani dużo pisać.
Potrafię tylko pracować, i to powoli, ostrożnie....”

„Neither am I a gifted speaker nor a prolific writer. I only am a hard worker,
which duty I perform slowly and very cautiously...”

Stefania Wilczyńska

Stefania Wilczyńska

córka Juliana (Izaaka) Wilczyńskiego (1853–1911) i Salomei z Waliszów (1855–1929) urodziła się 26 maja 1886 roku w Warszawie, w zamożnej rodzinie. Miała trzy siostry: Emilię Kahane, Paulinę Idzikowską i niezamężną Julię, oraz brata Stanisława.

1906-1908	Studiuje na Uniwersytecie w Liége nauki przyrodnicze i medyczne.
1909-1911	Jako wolontariuszka rozpoczyna pracę w przytułku na ulicy Franciszkańskiej 2. Wstępuje do Towarzystwa „Pomoc dla Sierot” - tam prawdopodobnie po raz pierwszy spotyka Janusza Korczaka.
1912	W nowo wybudowanym Domu Sierot Janusz Korczak zostaje dyrektorem, Wilczyńska – naczelną wychowawczynią. Oboje pełnią swoje obowiązki bezpłatnie.
1914	Po wybuchu pierwszej wojny światowej przejmuje kierownictwo Domu Sierot, walcząc z coraz większymi trudnościami finansowymi. Janusz Korczak zostaje powołany do wojska.
1919-1920	W czasie wojny polsko-bolszewickiej kieruje Domem Sierot. Janusz Korczak pracuje w zmilitaryzowanych szpitalach epidemicznych – tam zaraził się tyfusem.
1925	Obejmuje stanowisko „Zarządzająca Bursą” w powstałej w Domu Sierot Bursie, sprawując opiekę nad pracą i nauką bursistów. Nadal także pełni dotychczasowe obowiązki.
1926	Rozpoczyna współpracę z „Małym Przeglądem” – utworzoną przez Janusza Korczaka gazetą dla dzieci.
1931	Wyrusza w pierwszą podróż do Palestyny, gdzie zapoznaje się z kibucowymi placówkami wychowawczymi.
1937	Po 25-letniej nieprzerwanej pracy opuszcza Dom Sierot.
1938	Wyjeżdża do Palestyny. Pragnie kontynuować tam rozpoczęte prace, zmierzające do opracowania systemu wychowawczego domów dziecięcych w kibucach.
Maj 1939	Przeczuwając wybuch wojny, wraca do Polski, do Domu Sierot, aby w tych trudnych czasach być razem z dziećmi i wspierać Janusza Korczaka.
Wrzesień	– pierwsze dni wojny. W suterenie Domu urządzona punkt opatrunkowy. Korczak razem ze starszymi wychowankami i współpracownikami dyżuruje dzień i noc na dachu domu, gasząc bomby zapalające.
Lato 1940	Wraz z Januszem Korczakiem organizują ostatnią kolonię letnią w „Różyczce” dla przeszło trzystu dzieci z warszawskich internatów, domów sierot i placówek „Centosu”.
1940-1941	Dzieci z Domu Sierot, dzięki heroicznym wysiłkom Stefanii Wilczyńskiej i Janusza Korczaka, wiodą „normalne życie”.

Stefania Wilczyńska

daughter of Julian (Issac) Wilczyński (1853-1911) and Salomea Walisz (1885-1929) was born on May 26, 1886 to an established Warsaw family. She had three sisters: Emila Kahane, Paulina Idzikowska and unmarried Julia, as well as a brother, Stanisław.

1906-1908	Studies natural science and medicine at Liége University.
1909-1911	Starts working as a volunteer in the shelter in Franciszkańska Street. Joins the "Help for Orphans" society, which is where she first meets Korczak.
1912	Janusz Korczak becomes the head of the new House of Orphans, Wilczyńska takes up duties of the main housemistress.
1914	After the outbreak of World War One, Wilczyńska takes over the House of Orphans, when Korczak does his military duty. She struggles with mounting financial difficulties.
1919-1920	During the Polish-Bolshevik War she runs the House of Orphans, while Janusz Korczak works in military epidemiological hospitals, where he contracts typhus.
1925	Starts working as the manager of the House of Orphans Dormitory, where she supervises children's learning and work. She also continues working in her previous position.
1926	Begins her cooperation with "Mały Przegląd", a newspaper for children set up by Janusz Korczak.
1931	Sets out on her first trip to Palestine, where she visits kibbutz educational institutions.
1937	Having worked there continuously for 25 years, she leaves the House of Orphans.
1938	Leaves for Palestine, where she intends to continue her work on designing an educational system for children's homes in kibbutz system.
May 1939	Since the outbreak of the war, she comes back to Poland and to the House of Orphans, in order to be with the children and support Janusz Korczak.
September 1939	– first days of the war. Organizes a medical care point in the basement of the House of Orphans. Korczak, together with older children and co-workers, puts out incendiary bombs on the roof of the House.
Summer 1940	Together with Janusz Korczak they organize the last summer camp in "Różyczka" for more than 300 children from Warsaw dormitories, orphanages and "Centos" branches.
1940-41	Thanks to the heroic efforts of Stefanii Wilczyńskiej and Janusz Korczak, the children in the House of Orphans live a relatively normal life.

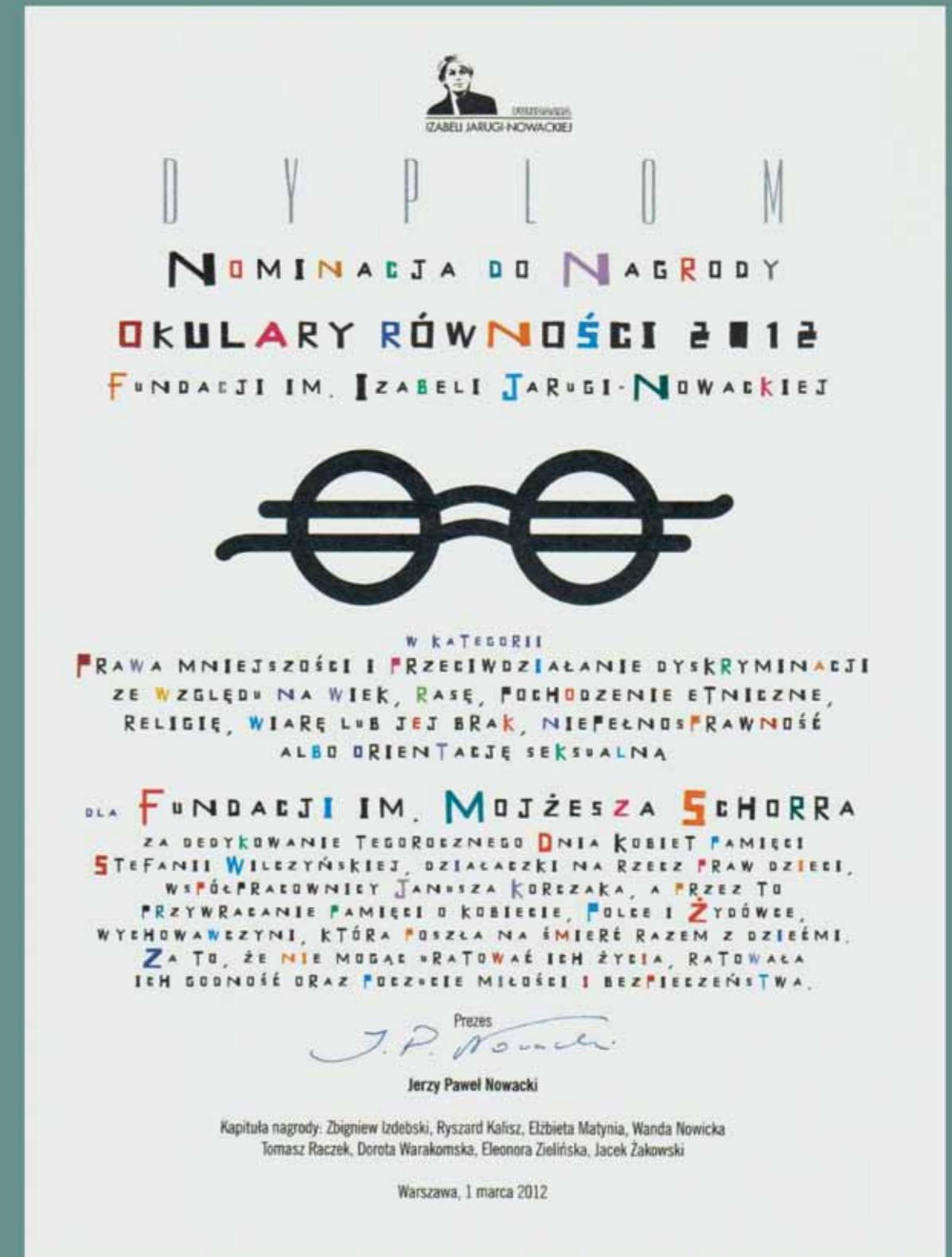
„Przez cały czas, przed wojną i podczas wojny, Korczak pracował razem z panią Stefanią Wilczyńską. Współpracowali ze sobą przez całe życie. Nawet śmierć ich nie rozłączyła [...]”

Wszystko, co jest związane z osobą Korczaka – internat, propagowanie miłości do dzieci itd. – wszystko to jest wspólnym dorobkiem obojga. Trudno określić, gdzie zaczyna się Korczak, a gdzie kończy się Wilczyńska”

„Kronika getta warszawskiego”, Emanuel Ringelblum

All of the time, before and during the war, Korczak worked together with Miss Stefania Wilczyńska. They worked with each other their entire lives. Even death did not part them [...] Everything connected with the person of Korczak – the dormitory, propagation of love for children etc. – all this is their joint effort. It is difficult to determine where Korczak begins and where Wilczyńska ends.

„Chronicle of the Warsaw Ghetto” by Emanuel Ringelblum

Projekt został doceniony przez Fundację im. Jarugi-Nowackiej - zostaliśmy nominowani do nagrody „okulary równości”. Jednak najwyższą nagrodą dla nas były dalsze losy projektu: powstało wiele artykułów i wystaw o Wilczyńskiej, w wielu szkołach przeprowadzono lekcje o „kochanej Pani Stefie”. Jest także propozycja, poparta przez tysiące osób w Polsce i za granicą, nazwania jej imieniem ulicy w okolicy Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie.

This project has been appreciated by Izabela Jaruga-Nowacka Foundation – the Schorr Foundation was nominated to the Eyeglasses of Equality Award. Nevertheless, the major reward for our effort were the results of the project: numerous articles and exhibitions on Stefania Wilczyńska and lessons conducted on “Dear Mrs Stefa” in many of schools. Moreover, a proposal has been made and is supported by thousands of people, to name one of Warsaw streets, near the Museum of the History of Polish Jews, after Stefania Wilczyńska.

1926. Stefania Wilczyńska z dziećmi
z warszawskiego Domu Sierot.

1926. Stefania Wilczynska with children
from the Warsaw House of Orphans.

URZĄD MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

Biuro Edukacji

ul. Górskiego 7, 00-033 Warszawa, tel. 22 443 35 11, 22 443 35 00, 22 443 35 01, faks 22 443 35 12
edukacja@um.warszawa.pl, www.um.warszawa.pl, www.edukacja.warszawa.pl

Warszawa, 27 marca 2014 r.

BE-WPUE. 441, 34, 2014.ELI

dr Grażyna Pawlak
Dyrektor
Zarządu Fundacji
im. prof. Mojżesza Schorra
ul. Twarda 6
00-105 Warszawa

Monome Panie Dyrektorze,

W imieniu władz miasta stołecznego Warszawy, a także swoim chciałabym złożyć serdeczne podziękowanie Fundacji im. prof. Mojżesza Schorra za aktywne i niestandardowe włączenie się w działania edukacyjne związane z Rokiem Janusza Korczaka.

Dzięki Państwa działaniom została przybliżona postać najbliższej współpracownicy Janusza Korczaka – Stefanii Wilczyńskiej. Bez przypomnienia Jej dokonań obraz wielkiego pedagoga byłby niepełny. Zwróciły Państwo potomnym pamięć o nietuzinkowej postaci, zaangażowanej w tworzenie nowoczesnej pedagogiki. Zrealizowany w ramach inicjatywy „Dzień Kobiet 2012 Dniem Stefanii Wilczyńskiej” film pt. „Kochana Pani Stefa” zaprezentowany został warszawskim nauczycielom. Pokaz filmu uzupełniony został materiałami metodycznymi (scenariusze lekcji autorstwa Sylwii Chutnik i Bogusławego Boguckiego, przygotowany we współpracy z Ośrodkiem Dokumentacji i Badań Korczakianum) Warszawscy nauczyciele zapoznali się z filmem podczas spotkania „Pani Stefa – Matka Sierot”, zorganizowanym z okazji Dnia Matki. Dodatkowo nauczyciele otrzymali kalendarium życia i działalności Stefanii Wilczyńskiej. Wartość merytoryczna i poznawcza przygotowanych przez Państwa materiałów, a szczególnie wymowa filmu skłoniły Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawa do zakupu jego kopii dla wszystkich warszawskich szkół. Dzięki Państwa staraniom warszawscy uczniowie dowiedzieli się o Pani Stefie.

Dziękuję za zaangażowanie w prezentację sylwetki zapomnianej Pani Stefy, która współpracowała z Januszem Korczakiem od momentu powstania Domu Sierot i jako Naczelną Wychowawczyni, wprowadzała wiele autorskich metod wychowawczych. Państwa działania sprawiły, że została przywrócona pamięć o tak ważnej postaci warszawskiej pedagogiki, za co jeszcze raz bardzo dziękuję.

Z wyraźnym docenieniem

DYREKTOR
BIURA EDUKACJI

J. Gospodarczyk
Joanna Gospodarczyk

The City of Warsaw
Department of Education

Warsaw, March 27, 2014

Dr Grażyna Pawlak
Director of the Board
Moses Schorr Foundation
6 Twarda Street
00-105 Warszawa

Dear Madam,

On behalf of the authorities of Warsaw, I would like to express our gratitude to the Professor Moses Schorr Foundation for its original contribution to the educational programs of the Year of Janusz Korczak.

Your efforts made it possible to present the profile of Stefania Wilczyńska, who was Janusz Korczak's closest associate. Had her achievements not been recognised, the picture of the great teacher Janusz Korczak would have been incomplete. You have managed to restore the memory of an extraordinary person, wholeheartedly committed to the development of modern pedagogy. The documentary entitled "Dear Mrs Stefa" produced within the project "Women's Day 2012 – Stefania Wilczyńska's Day" has been presented to numerous teachers in Warsaw schools. The screening of the documentary was accompanied by a presentation of teaching resources (lesson plans as designed by Sylwia Chutnik and Bogusława Bogucka, prepared in cooperation with the Korczakianum Documentation and Research Center). Teachers had an opportunity to see the documentary during the meeting "Mrs Stefa – the Mother of Orphans", which was organized in honor of Mother's Day. In addition, teachers received materials about Stefania Wilczyńska's life and activities. The educational value and quality of the resources you had prepared in general, as well as the meaningful message of the documentary in particular, convinced the Municipal Office of Education to purchase copies of the documentary for all the schools in Warsaw. Thanks to your efforts, pupils in Warsaw got the opportunity to learn about Mrs. Stefa.

I would like to thank you for your involvement in presenting the forgotten achievements of Mrs Stefa, who cooperated with Janusz Korczak from the very beginning of the House of Orphans as head teacher, introducing numerous pedagogic methods which she authored. Your activities have enlivened the memory of a personality highly important to Warsaw pedagogy. For this I wish once again to thank you cordially.

Director of the Department of Education
Joanna Gospodarczyk

2012. Nauka liter hebrajskich podczas IV Kongresu Kobiet w Warszawie.

2012. Teaching Hebrew letters during the 4th Women Congress in Warsaw.

2012. Stoisko Fundacji im. prof. Mojżesza Schoora na IV Kongresie Kobiet w Warszawie

2012. The stand of the Schorr Foundation at the 4th Women's Congress in Warsaw

Miejsce na którym stoisz, to ziemia święta (II M.5.5) Święta przede wszystkim dlatego, że ten dom to świątynia Boża, że atmosfera, którą tutaj oddychamy, to atmosfera czystych jeno myśli, wzniósłych tylko uczuć, szlachetnych wyłącznie zamierzeń. (fragment kazania wygłoszonego przez Mojżesza Schorra w dniu 7 grudnia 1923 roku).

W 65 rocznicę zburzenia Wielkiej Synagogi zorganizowaliśmy wystawę „Profesor Mojżesz Schorr – ostatni rabin Wielkiej Synagogi”. Wystawa prezentowana była w miejscu szczególnym – tam gdzie stała Wielka Synagoga. Dzisiaj miejsce to zajmuje wieżowiec wybudowany dla celów komercyjnych. W jego obszernym lobby tysiące mieszkańców Warszawy wczuwało się w tragiczne losy ostatniego rabina i jego rodziny, podziwiało jego społeczne zaangażowanie w pomaganiu potrzebującym, zapoznawało się z jego dorobkiem naukowym. Z pięknie zaprojektowanych plansz prof. Schorr „przemawiał” do odwiedzających słowami rabina, historyka, działacza społecznego.

Wystawa została objęta patronatem Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, profesor Hanna Gronkiewicz –Waltz.

W roku 2010 ekspozycja została zaprezentowana w Domu Spotkań z Historią w Warszawie. Wystawę zachowaliśmy w formie wirtualnej na naszej stronie internetowej www.schorr.edu.pl pod tytułem „prof. Mojżesz Schorr – człowiek postępu”.

The site you step upon is the holy ground (II M. 5.5). First of all it is holy, because this house is the temple of God, because the atmosphere we breathe is the atmosphere of only pure thoughts, of only high feelings, of only noble aims.

(Excerpt from the sermon by Moses Schorr of December 7, 1923).

On the 65th anniversary of the destruction of the Great Synagogue we organized an exhibition entitled “Professor Moses Schorr – the last rabbi of the Great Synagogue”. The exhibition was presented in a very special location – on the site of the former Great Synagogue in Warsaw, which is currently occupied by a commercial high-rise building. In its spacious lobby thousands of Warsaw inhabitants could learn about the tragic fate of the last rabbi and his family, admire his philanthropic work and his scientific achievements. Professor Schorr “spoke” to the visitors with the words of a rabbi, historian and activist from our beautifully designed boards.

The honorary patronage was granted by the Mayor of Warsaw, Prof. Hanna Gronkiewicz-Waltz.

In 2010, the exhibition was presented in the House of Meetings with History in Warsaw.

Currently, it is available online our Internet site www.schorr.edu.pl under the title “Professor Schorr – man of progress”.

2008. Wystawa „Profesor Mojżesz Schorr – ostatni rabin Wielkiej Synagogi”. Autor wystawy – Grażyna Pawlak, opracowanie graficzne – Marek i Maciej Mikulscy.

2008. The exhibition „Professor Moses Schorr – the last rabbi of the Great Synagogue”. Author of the Exhibition – Dr Grazyna Pawlak, graphic design – Marek and Maciej Mikulski.

2010. Wystawa „Sport żydowski w przedwojennej Warszawie”. Autorzy wystawy – Daniel Grinberg, Jarosław Rokicki, Robert Gawkowski, Grażyna Pawlak. Opracowanie graficzne – Qlco. Agencja Reklamowo-Wydawnicza. Prezentowana w Warszawie, zaledwie 80 lat po przedstawianych wydarzeniach, przypominała chwilami baśniową relację Platona o zaginionej Atlantydzie. Tętniące wydarzeniami kolorowe miejsca i barwni ludzi tworzący atmosferę miasta końca XIX w. i pierwszych czterech dekad ubiegłego stulecia – wszystko to zaginęło nieomal bez śladu, bez wyrazistych znaków w zbiorowej pamięci, prócz obsesyjnego poczucia pustki u nielicznych współczesnych. Te pustkę wypełniły 32 plansze przybliżające nieznane dziś dzieje Żydów warszawskich. Wystawa w Parku Agrykola przyciągała tłumy zwiedzających, w tym wiele wycieczek szkolnych. Warto wiedzieć, że w latach międzywojennych sportowcy żydowscy ustanowili ponad 30 indywidualnych rekordów Polski, zdobyli 84 tytuły indywidualnych mistrzów kraju i 24 tytuły drużynowe, co najmniej 126 razy wystąpili w reprezentacji kraju w różnych dyscyplinach.

2010. Exhibition "Jewish sport in Warsaw before World War II".

Authors: Daniel Grinberg, Jarosław Rokicki, Robert Gawkowski, Grazyna Pawlak.
Graphic design: Qlco. Advertisement and Publishing Agency.

This exhibition, shown in Warsaw just 80 years after the presented events took place, resembled at times Plato's fairy-like account of the lost Atlantis. Vibrant, colorful places and people creating an atmosphere of a city at the end of the 19th century and during the first four decades of the 20th century – all this vanished almost without a trace, without leaving any distinct mark in the collective memory, except for an obsessive feeling of emptiness felt by a few contemporaries. This empty place was filled with 32 boards of outdoor exhibition, showing the aspects of the Jewish life in Warsaw which are mostly unknown today. The exhibition, shown in the Agricola Park, attracted crowds of visitors, among them many school groups.

It is worth noting that in the years between the two world wars Jewish athletes set more than 30 individual records in Poland, won 84 titles of individual championship and 24 titles of team championship, and represented their country abroad at least 126 times, in various disciplines.

2011. Ekspozycja „Sport żydowski w przedwojennej Warszawie” była ponownie wystawiona w Polskim Komitecie Olimpijskim.

2011. Exhibition "Jewish sport in Warsaw before the War" was presented for the second time at the Polish Olympic Committee.

W uroczystym otwarciu wystawy udział wzięli Irena Szewińska (pierwsza z prawej) – ikona polskiego sportu, wielokrotna mistrzyni olimpijska w lekkiej atletyce oraz Naczelny Rabin Polski – Michael Schudrich.

The opening ceremony was attended by Irena Szewinska (first from the right) – an icon of Polish sport, multiple Olympic champion in athletics, and Michael Schudrich, the Chief Rabbi of Poland.

Na wystawie pokazano dziesiątki dobocznych organizacji żydowskich. Wielu zwiedzających powracało, aby samotnie, w ciszy dokładnie zapoznać się z tą historią.

Tens of Jewish charity organizations were presented in the exhibition. Many visitors came back afterwards, to study their history in peace.

2012. Wystawa plenerowa „Gemilut Chasadim – Żydzi, dobrotliwość, Warszawa”. Autorzy wystawy – Elżbieta Mazur, Daniel Grinberg, Alicja Banna, Grażyna Pawlak. Opracowanie graficzne – Maciej Mikulski.

Na Placu Grzybowskim zaprezentowaliśmy historię żydowskich organizacji doboczych w Warszawie. Liczne fotografie i fotokopie dokumentów oraz materiałów prasowych ilustrowały zapomniane dziś niezwykłe dzieje dobrotliwości warszawskich Żydów. Pokazaliśmy „inną” – nieistniejącą Warszawę XIX i XX wieku, w której działalność charytatywna stanowiła jedną z ważnych aktywności, integrującą społeczność żydowską. Wiele organizacji żydowskich współpracowało z nie-żydowskimi środowiskami wspierając ubogich. Filantropii żydowscy wspomagali polską literaturę, muzykę, budowali obiekty użyteczności publicznej dla wszystkich warszawiaków. Dobrotliwość łączyła wyznawców różnych religii, ludzie czynu wzajemnie uczyli się od siebie.

2012. Outdoor exhibition "Gemilut Hasadim – Jews, Charity, Warsaw". Authors of the exhibition – Elżbieta Mazur, Daniel Grinberg, Alicja Banna, Grazyna Pawlak.

Graphic design – Maciej Mikulski.

We presented the history of Jewish charity organizations, shown against the wider background of the history of Warsaw Jews and the history of Warsaw, in an exhibition in Grzybowski Square. Many photographs and photocopies of the documents and press materials illustrated the incredible history of Warsaw Jewish charities, mostly forgotten today. We showed a "different", non-existent Warsaw of the 19th and 20th centuries, in which charity work was one of important activities, integrating the Jewish community, as well as connecting the Jews with other communities in Warsaw. Many Jewish organizations cooperated with non-Jewish institutions in helping the poor. Jewish philanthropists supported Polish literature and music and founded public buildings for all citizens. Charity work connected people of different religions, who could learn from each other.

GEMILUT CHASADIM ŻYDZI, DOBROczynność, WARSZAWA

Podczas otwarcia wystawy Henryk Wujec – doradca Prezydenta RP ds. społecznych, jako ekspert od spraw organizacji pozarządowych, podkreślił znaczenie czerpania wiedzy z przeszłości: *dobrym przykładem jest historia pokazanych tutaj organizacji żydowskich.*

During the opening ceremony Mr. Henryk Wujec – advisor to the President of Poland, an expert in the field of non-governmental organizations, emphasized the importance of learning from the past for the sake of the future. He said that "the history of Jewish organizations, as shown at the exhibition, is an excellent example".

GEMILUT CHASADIM ŻYDZI, DOBROczynność, WARSZAWA

Ambasador Izraela Zvi Rav-Ner w swoim przemówieniu wskazał, że *zasługa Fundacji jest popularyzowanie tematów z historii Żydów warszawskich, tak ważnych a mało znanych warszawskiej publiczności.*

The ambassador of Israel, Mr. Zvi Rav-Ner, pointed out in his speech that "the great contribution of the Foundation is popularizing issues from the history of Warsaw Jews, greatly important but largely unknown to the public".

Na wystawie.

At the exhibition.

Tradycyjnie podczas otwarcia wystawy plenerowej serujemy pyszną, koszerną grochówkę.

In keeping with tradition, we served delicious kosher pea soup during the opening ceremony.

2013. Wystawa plenerowa „Ulica Twarda – dzieje ulicy warszawskiej”, prezentowana na Placu Grzybowskim – historycznym początku tej ulicy.

Motto wystawy: *Poznając ulicę Twardą poznajemy w miniaturze dzieje całego miasta*.

Wszystko co się w nim działo, dobrego i złego, odciśkało się na losach i życiu jej mieszkańców. Tak jak stolica, przeżywała ona okresy burzliwego rozkwitu, marazmu i upadku. Ulegała wielokrotnie przeobrażeniom, zachowując jednak stale cechę niezmienną – fascynującą różnorodność mieszkańców. Od chwili, gdy w roku 1770 otrzymała swą dzisiejszą nazwę, wraz z innymi traktami Starej Warszawy, ulica Twarda wiernie towarzyszył losom miasta.

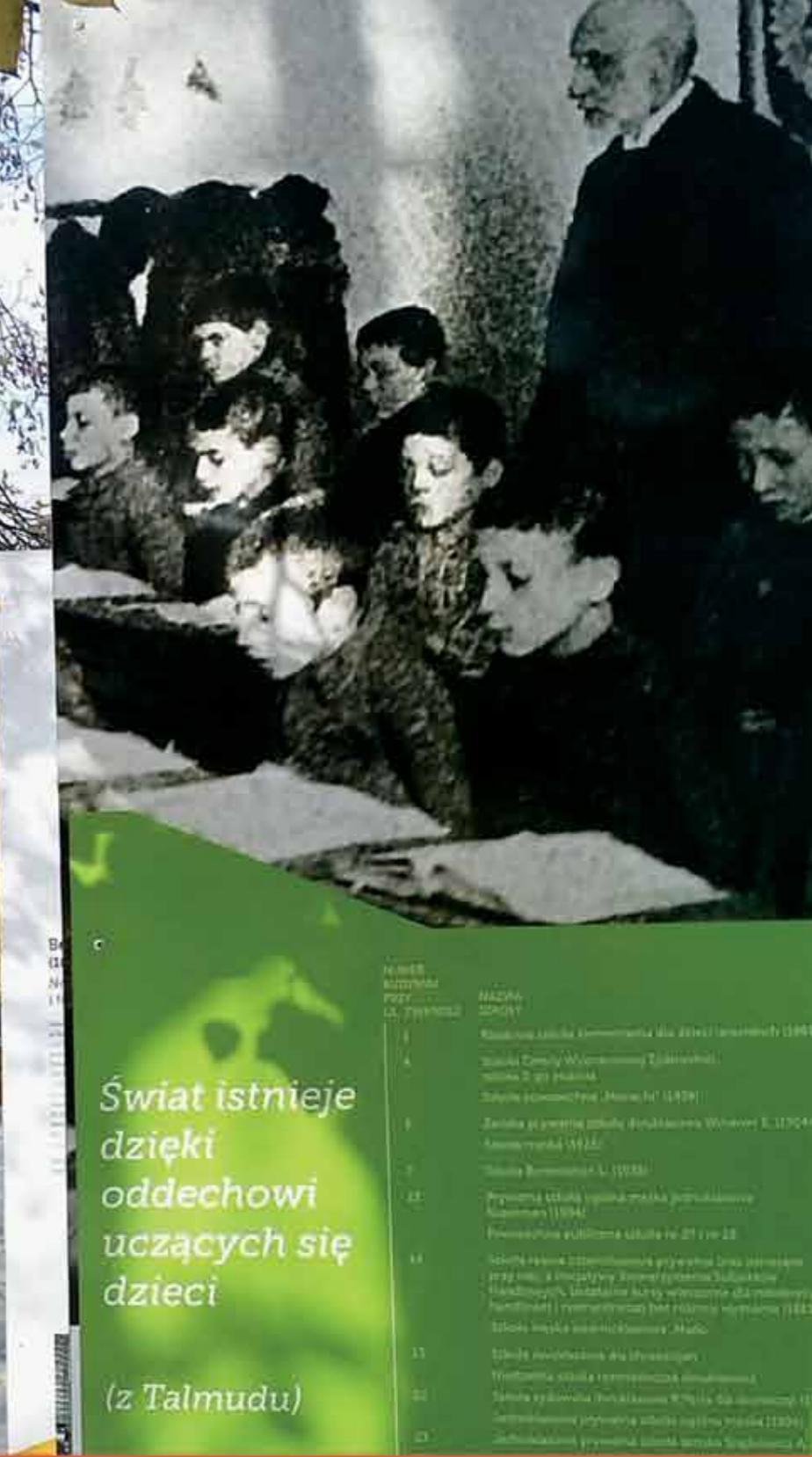
Na 30 planszach, odwiedzający wystawę zapoznali się z historią Twardej, ulicy tak dzisiaj odmiennej. Szereg wspaniale zaprojektowanych przez młodych grafików plansz ukazywał zwiedzającym historię życia całej stolicy, z jej wielokulturowymi tradycjami, losami mieszkańców, którzy odegrali znaczącą rolę w dziejach miasta.

2013. Outdoor exhibition. "Twarda – the history of one street in Warsaw".

The motto of the exhibition: "While learning about Twarda Street, we learn about the history of the whole city on a small scale".

Everything that happened in that street, both good and bad, was imprinted in the life and fate of its inhabitants. Just like the capital city, it went through times of bloom, but also of stagnation and decay. It went through multiple transformations, but kept one feature stable – the fascinating diversity of its inhabitants. From the moment when in 1770 it received its name, together with other high roads of old Warsaw, Twarda street has loyally accompanied the city's fate.

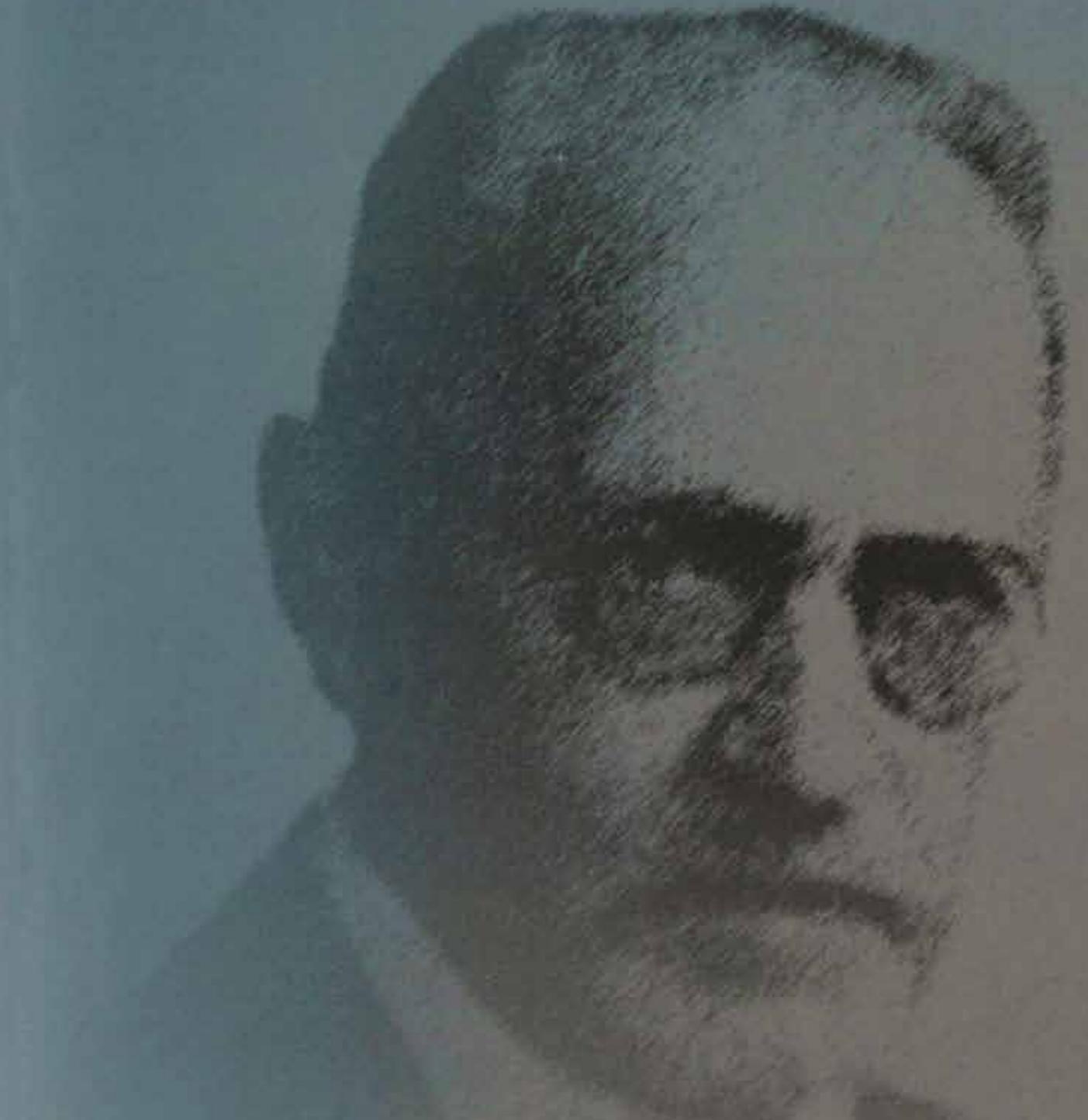
From the 30 boards, visitors could learn about the history of Twarda street, which used to be so different than today. The boards, beautifully designed by young graphic designers, presented the full story of life in one street with its multicultural traditions, and the fate of the inhabitants who played an important role in the history of the city. The story of the city is inscribed into the story of Twarda street, where our Foundation is located.

Realizatorzy wystawy. Od lewej: Daniel Grinberg – Uniwersytet w Białymostku, Grażyna Pawlak – Dyrektor Zarządu Fundacji, Elżbieta Mazur – Polska Akademia Nauk. Opracowanie graficzne wystawy – BrandMade, młodzi ludzie związani z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie.

Authors of the exhibition. From the left: Daniel Grinberg – University of Białystok, Grażyna Pawlak – Director of the Foundation Board, Elżbieta Mazur – Polish Academy of Science.

Graphic design: Brand Made, young artists connected to the Academy of Arts in Warsaw.

2005. Album „Księgi życia profesora Mojżesza Schorra” – Grażyna Pawlak. Pierwsza publikacja poświęcona naszemu patronowi, prof. Mojżeszowi Schorrowskiemu.

Będzie jak drzewo zasadzone nad strumieniami wód, wydające swój owoc we właściwym czasie, którego liść nie więdnie, a wszystko, co uczyni, powiedzie się – powiada Psalm 1 o człowieku, który nie podąża drogą grzeszników, nie słucha rad bezbożnych, nie zasiada w gronie szyderców, lecz ma upodobania w zakonie Pana i studiuje ten zakon niezmordowanie. Ale też i sam zakon, czyli Tora, jest drzewem życia dla tych, którzy się jej uchwycili, a ci, którzy się jej trzymają, są uważani za szczęśliwych. Odnieśliśmy te słowa do Mojżesza Schorra – historyka, nauczyciela, rabina, senatora II Rzeczypospolitej. Spojrzeliśmy na jego losy, jak na tę pięciotomową Księgę nad Księgami.

Album zawiera unikalne fotografie, dokumenty i listy z archiwum rodzinny Schorrów oraz fragmenty publikacji.

PROFESOR MOJŻESZ SCHORR OSTATNI RABIN WIELKIEJ SYNAGOGI

65-ta rocznica zburzenia Wielkiej Synagogi
na ul. Tłomackie

16 V 1943
16 V 2008

„Mojżesz na drzewie życia, do żywienia siebie” (1 M 3,6)
Gwiazda zasadziła wszystkim drzewo, że nie stanie on ziemianin blisko, ale umożliwić Małyemu pokoju Charym
i odrzucić wszystkich jeną myśl, wzruszonych tylko kierunek, zanim zatrzymał się wylęganie zamkniętych w otwartej
kolejce, al tym stanie się rozwijać i o uszy. Wszystko odtworzy się pońku, do czasów Dniaka, do wstępów ziemskich
kaczek, i wzrosnąć się winnymi. W tym gospodarstwie zwierząt będzie śpiewać i śpiewać zwierzęta, leżąc i śpiąc.

Fragment Ksztaltu wyjściowego albumu Profesora Schorra w dniu 7 kwietnia 1983 roku.

2005. Album "Professor Moses Schorr – Book of life" by Grazyna Pawlak. It was our first publication devoted to our patron. "He is like a tree planted by streams of water that yields its fruit in its season..." – says Psalm 1 about a person "who walks not in the counsel of the wicked, nor stands in the way of sinners, nor sits in the seat of scoffers but his delight is in the law of the Lord, and on his law he meditates day and night". But also the law itself, namely The Torah, is "the tree of life for those who caught it, and these who cling to it, are considered happy". We related these words to Moses Schorr – historian, teacher, rabbi, senator of the II Polish Republic. We looked at his life as if it were the five volumes of the Book of Books.

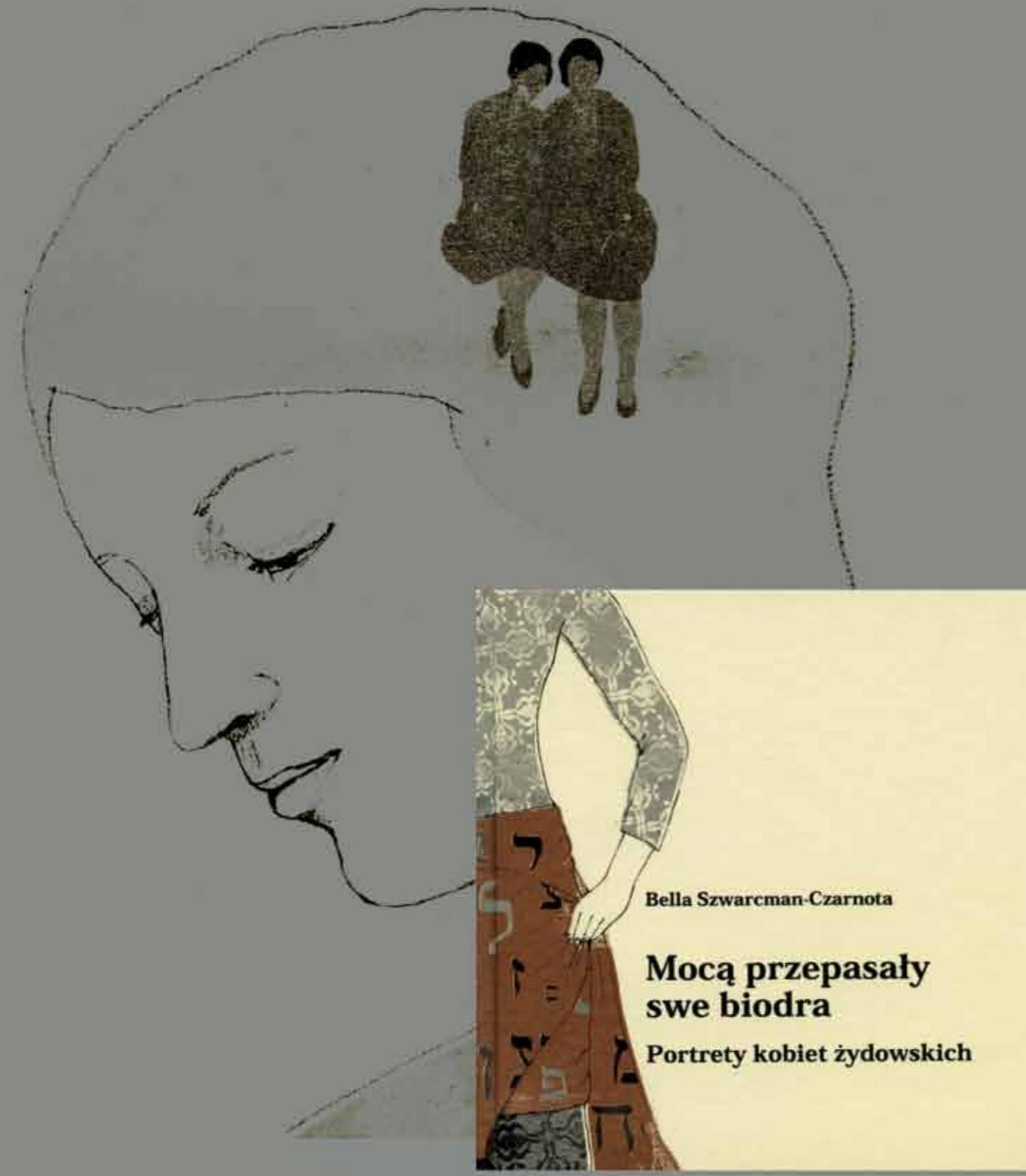
The album includes photographs, documents and letters from the Schorr family archive, as well as excerpts from various publications.

Kalendarium życia prof. Mojżesza Schorra

Main events in the life of Prof Moses Schorr

1874	Przychodzi na świat w Przemyślu. Ojciec: Ozjasz – dyrektor banku żydowskiego, matka: Estera.
1893	Kończy gimnazjum i wyjeżdża do Wiednia, gdzie rozpoczyna studia w Izraelickim Seminarium Teologicznym, równocześnie jest słuchaczem Wydziału Filozofii na Uniwersytecie. Studia poświęca wiedzy judaistycznej, filologii semickiej, historii średnich i nowych wieków.
1897	Spędza semestr letni na Uniwersytecie Lwowskim, kształcąc się głównie w zakresie historii polskiej i austriackiej. Kończy rozprawę doktorską pt. <i>Organizacja Żydów w Polsce</i> .
1899	Po złożeniu egzaminu rabinackiego zostaje nauczycielem religii mojseszowej w Seminarium Nauczycielskim Męskim we Lwowie.
1900	Podczas III Zjazdu Historyków wygłasza referat „Historia Żydów w Polsce” i przedstawia sześciopunktowy program badania dziejów Żydów.
1902	Podejmuje dwuletnie studia w Berlinie, w zakresie filologii semickiej. Opracowuje bibliografię najnowszych dzieł o starożytnym Wschodzie.
1903	Ukazuje się jego książka <i>Żydzi w Przemyślu</i> . Podejmuje się funkcji przewodniczącego Towarzystwa dla Szerzenia Oświaty wśród Żydów „Toynbeehali”.
1905	Zeni się z Tamą Benjakob. Tamara pochodzi ze znanej rodziny wileńskiej. Ojciec, Jacob jest wydawcą niezwykle cennego dzieła zawierające 15 tys. pozycji bibliograficznych <i>Ocar ha-sfarim</i> .
1909	Wygłasza wykład habilitacyjny pt. <i>Ustrój gospodarczy Babilonii w okresie dynastii Hammurabiego</i> , po którym uzyskuje zgodę na prowadzenie wykładów na wyższych uczelniach.
1910	Podejmuje prace na Uniwersytecie Lwowskim, na stanowisku docenta z zakresu języków semickich i historii starożytnego Wschodu.
1921	Obejmuje funkcję przewodniczącego Lwowskiej Loży „Leopolis” B’nei Brit.
1923	Przenosi się wraz z rodziną do Warszawy aby objąć stanowisko kaznodziei w Wielkiej Synagodze.
1924	Zostaje członkiem warszawskiego Stowarzyszenia B’nei Brit „Braterstwo”.
1925	Zostaje mianowany członkiem Państwowej Rady Oświaty i Wychowania. Wzywa społeczeństwo do ofiar na rzecz budowy gmachu Głównej Biblioteki Judaistycznej w sąsiedztwie Wielkiej Synagogi. „Braterstwo” powołuje Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego, w którym działa w latach 1928–1933, a w roku 1932 pełni funkcję prezesa. Wyjeżdża do Palestyny na uroczyste otwarcie Uniwersytetu Hebrajskiego.
1926	Powołanie Towarzystwa Krzewienia Nauk Judaistycznych, którego zostaje członkiem. Pierwsze posiedzenie Zarządu Instytutu Nauk Judaistycznych, podczas którego zostaje wybrany wiceprezesem. Zostaje zatrudniony na Uniwersytecie Warszawskim na stanowisku kierownika Zakładu Języków Semickich i Historii Starożytnego Wschodu.
1932	Bierze czynny udział w akcji na rzecz promocji ksiązek w języku hebrajskim, zainicjowanej przez Chaima Nachmana Bialika.
1935	Prezydent Ignacy Mościcki powołuje go do Senatu RP. Jako senator wykazuje się niezwykłą aktywnością oraz bardzo emocjonalnymi wystąpieniami, poruszającymi najważniejsze problemy dotyczące Żydów i Polaków.
1936	Uroczyste otwarcie głównej Biblioteki Judaistycznej.
1937	Podejmuje się funkcji wiceprezesa Komitetu Generalnego Związku Żydowskich Stowarzyszeń Humanitarnych B’nei Brit w Rzeczypospolitej Polskiej. W uznaniu dorobku naukowego i pozycji Lidera Żydów Polskich, Jewish Theological Seminary in America nadaje mu doktorat <i>honoris causa</i> .
1939	7 września – wraz z żoną udaje się w kierunku Równego.
	27 września – aresztowany przez władze radzieckie, oskarżony o działalność kontrrewolucyjną.
1941	22 maja – wyrokiem NKWD zostaje zesłany na pięć lat do obozu pracy w Taszkience.
1992	10 lipca – umiera w szpitalu w obozie pracy w Postach w Uzbekistanie.
	Prokuratura Generalna Rosyjskiej Federalnej Republiki Radzieckiej wydaje oświadczenie całkowitej rehabilitacji.

1874	Moses Schorr was born in Przemysl. His father Ozyas was a director of a Jewish bank. His mother's name was Esther.
1893	Having finished grammar school, Moses Schor leaves for Vienna and begins studying at the Israeli Theological Seminar, simultaneously being a student at the Faculty of Philosophy at the University of Vienna. He dedicates his time to studying Judaism, Semitic languages, medieval and modern history.
1897	He spends the summer semester at Lvov University, studying mainly the issues of Polish and Austrian history. He completes his studies there with a PhD thesis "Organization of Jews in Poland".
1899	Having passed rabbinical examinations, he starts his work as Judaism teacher in the Male Teaching Seminary in Lvov.
1900	During the Third Conference of Historians he delivers the paper "History of Jews in Poland" and presents a six-point program for researching Jewish history.
1902	Starts two-year studies in Berlin, in the field of Semitic languages. He develops a bibliography of contemporary literature on ancient East.
1903	His book "The Jews of Przemysl" is published. He becomes president of the Society for the Advancement of Education among Jews, "Toynbeehali".
1905	Marries Tamara Ben Jacob, from a well-known family in Vilnius. Her father, Jacob, was a publisher of a very valuable text, consisting of 15,000 bibliographical items, "Otsar ha-sfarim".
1909	Delivers a PhD lecture "The economic system of Babylon during the Hammurabi dynasty" and receives approval for conducting lectures at institutions of higher education.
1910	Starts working at Lvov University as Assistant Professor in the Department of Semitic Languages and Ancient East.
1921	Becomes president of the local lodge of Bnei Brith in Lvov, "Leopolis".
1923	Moves to Warsaw in order to take up the position of preacher at the Great Synagogue. He joins the Warsaw association of Bnei Brith "Fraternity".
1924	He is appointed member of the National Council for Education. He lobbies for donations for the building of the Main Judaic Library in the vicinity of the Great Synagogue.
1925	"Fraternity" lodge creates the Society of Friends of the Hebrew University, in which Moses Schorr is active between 1928 – 1933. In 1923 is appointed its president. He visits Palestine and takes part in the opening ceremony of the Hebrew University in Jerusalem.
1926	He becomes a member of the Society of Advancement of Judaism Studies, which was created the same year. The first meeting of the Board of Judaism Studies, during which he is appointed its president. He begins working at Warsaw University as director of Semitic Languages and Ancient East Department.
1932	Takes active part in the campaign promoting Hebrew books, initiated by the poet Haim Nahman Bialik.
1935	President of the Republic of Poland, Ignacy Moscicki, appoints him senator. Moses Schorr is extremely active in this role. In his emotional speeches, he touches upon the most important issues concerning the Polish and Jewish society.
1936	Opening of the main Judaic Library.
1937	Becomes vice-president of the General Committee of Jewish Humanitarian Organizations B’nei Brith in the Polish Republic. In recognition of his scientific work and his position as the leader of Polish Jewry, the Jewish Theological Seminary awards him an honorary doctorate.
1939	7 September – Moses Schorr with his wife leave Warsaw and travel in the direction of Rowne.
	27 September – Moses Schorr is arrested by the Soviet authorities and accused of activities against the revolution.
1941	22 May – he is sentenced to five years of work camp in Uzbekistan.
1992	10 July – dies at a camp hospital in Posty, Uzbekistan.
	Public Prosecutor's Office of the Republic of Russia issues a declaration of full rehabilitation.

2006. „Mocą przepasały swe biodra. Portrety kobiet żydowskich” – Bella Szwarcman-Czarnota.
Książka powstała na podstawie wykładów, jakie autorka wygłosiła
w Fundacji w 2003 i 2004 roku.

2006. “They girded they loins with strength. Portraits of Jewish women” – Bella Szwarcman – Czarnota.
The book is based on a series of lectures given by the author at the Foundation
in the years 2003 and 2004.

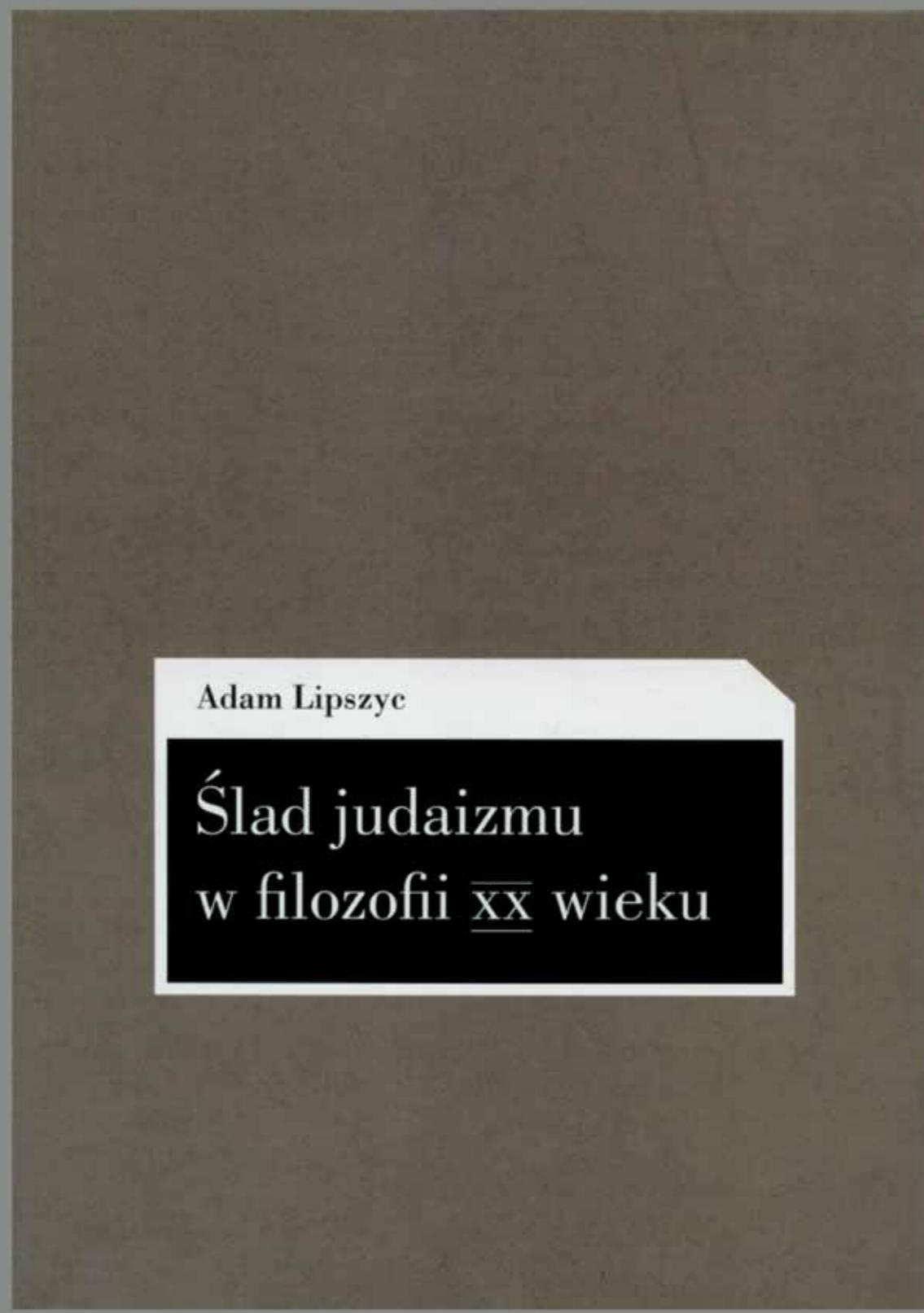
2013. Osiemdziesięciostronicowy katalog wystawy „Ulica Twarda – dzieje warszawskiej ulicy”.
Mamy nadzieję, że publikacja z czasem zostanie rozszerzona tak, aby powstał album pokazujący Warszawę wpisaną
w dzieje ulicy, która niegdyś tętniła wielokulturowym życiem.

2013. An eighty-page catalogue of the exhibition “Twarda Street – the history of a Warsaw street”.
We hope that with time this publication will be extended to become an album showing the city of Warsaw inscribed
in the history of one street that was once vibrant with life.

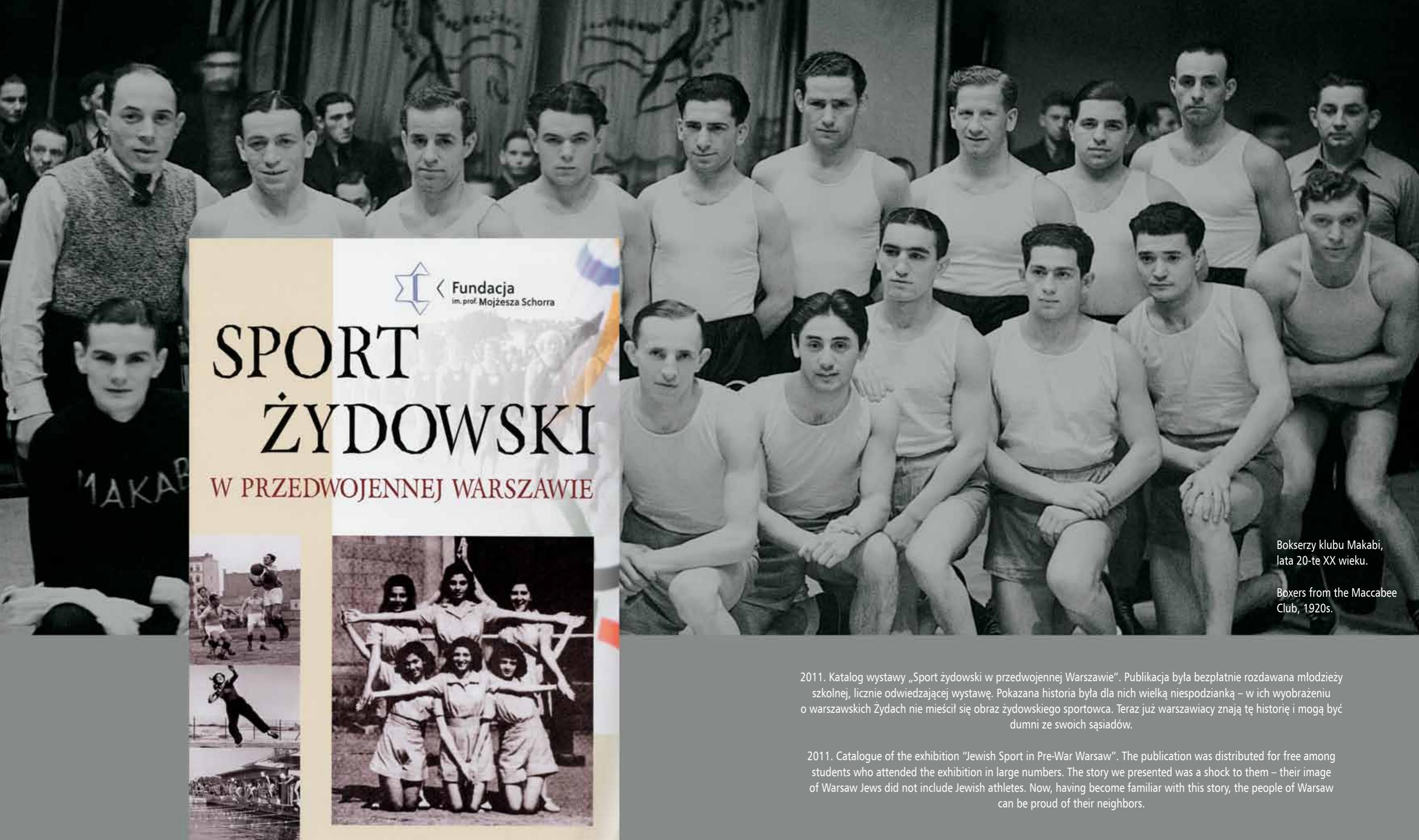
Promocja książki w kultowym klubie Chłodna 25. Z lewej – autor książki dr Adam Lipszyc, pracuje w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, autor wielu publikacji. Z prawej – prof. Stanisław Krajewski, duma warszawskiej społeczności żydowskiej.

Book promotion event at the cult Chłodna 25 Club in Warsaw. On the left – the author, Adam Lipszyc, who works at the Institute of Philosophy and Sociology of the Polish Academy of Science and is the author of many publications. On the right – Prof. Stanisław Krajewski, holding a PhD in mathematics and a post-doctoral degree in humanities, is the pride of Warsaw Jewish community.

2009. „Ślad judaizmu w filozofii XX wieku” – Adam Lipszyc.
Książka stanowi wstęp do wybranych koncepcji, jakie pojawiły się w filozofii żydowskiej XX wieku, od Hermanna Cohena po Jacquesa Derridę. Książka jest zbiorem wykładów Adama Lipszyc, zrealizowanych w Fundacji w latach 2007–2008.

2009. "The trace of Judaism in of 20th century philosophy" – Adam Lipszyc.
The book is an introduction to some concepts that emerged in the Jewish philosophy of the 20th century, from Hermann Cohen to Jacques Derrida. The book is a collection of Adam Lipszyc's lectures, given at the Foundation in 2007–2008.

Bokserzy klubu Makabi,
lata 20-te XX wieku.

Boxers from the Maccabee
Club, 1920s.

2011. Katalog wystawy „Sport żydowski w przedwojennej Warszawie”. Publikacja była bezpłatnie rozdawana młodzieży szkolnej, licznie odwiedzającej wystawę. Pokazana historia była dla nich wielką niespodzianką – w ich wyobrażeniu o warszawskich Żydach nie mieścił się obraz żydowskiego sportowca. Teraz już warszawiacy znają tę historię i mogą być dumni ze swoich sąsiadów.

2011. Catalogue of the exhibition "Jewish Sport in Pre-War Warsaw". The publication was distributed for free among students who attended the exhibition in large numbers. The story we presented was a shock to them – their image of Warsaw Jews did not include Jewish athletes. Now, having become familiar with this story, the people of Warsaw can be proud of their neighbors.

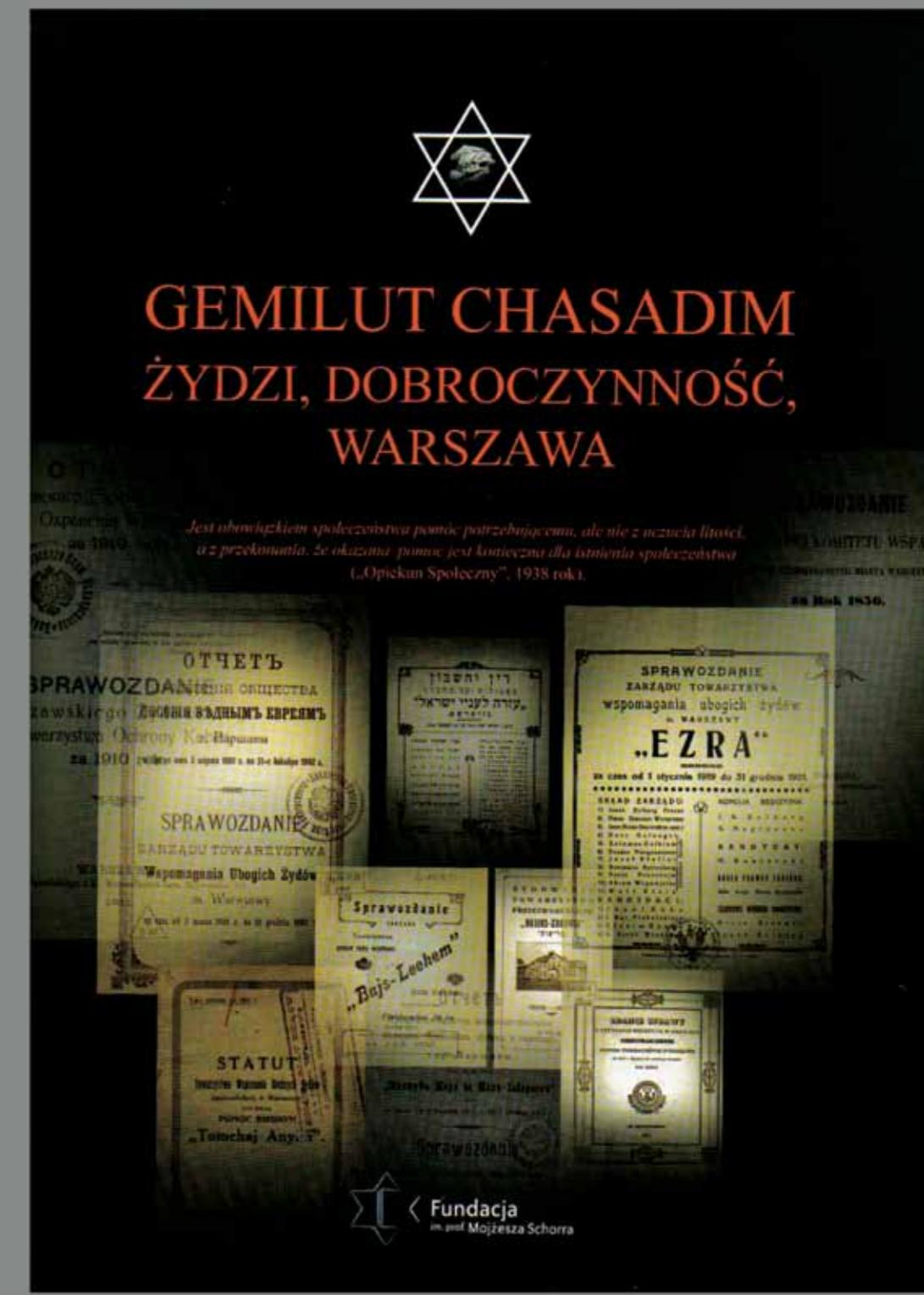
2009–2011. Komplet pięciu zesztów do nauki języka hebrajskiego – autorstwa nauczycieli pracujących w Fundacji: Katarzyny Mróz-Blader, Wiesława Więckowskiego oraz Magdaleny Sommer.

„Litery, litery” – nauka liter hebrajskich, wiele gier, zagadek, krzyżówek, które sprawiają, że kurs jest jednocześnie znakomitym relaksem.
„Me alef ad tav” – ćwiczenia z podstaw gramatyki współczesnego języka hebrajskiego.

„Mówimy po hebrajsku” – rozmówki zaopatrzone w bogate słownictwo niezbędne w podróży i porozumiewaniu się z Izraelczykami.
„Izrael i święta” – ciekawe informacje o Izraelu i tradycjach żydowskich po hebrajsku.

„Zbiór tekstów” to propozycja dla zaawansowanych – historia znajomości Izraelczyka i Polski wspólnie zwiedzających Izrael.
Zeszyty ćwiczeń cieszą się dużą popularnością. Są sprzedawane w księgarniach i sklepach internetowych.

2013. Opublikowany obszerny katalog wystawy „Gemilut Chasadim – Żydzi, dobroczynność, Warszawa” sprawia, że zainteresowanie ekspozycją nie zmniejsza się. Dzięki upowszechnianiu tej publikacji wiele instytucji zgłasza chęć prezentowania wystawy w innych miastach.

2009–2011. Set of five books for Hebrew learners, written by teachers employed by the Foundation: Katarzyna Mroż-Blader, Wiesław Więckowski and Małgorzata Sommer.

„Letters, letters” – teaches letters of the Hebrew alphabet. The book includes many games and puzzles, so that the process of learning „Me alef ad tav” can be more enjoyable.

„From Aleph to Tav” – basics of Hebrew grammar and vocabulary in dialogues and exercises.
„We speak Hebrew” – phrase book with comprehensive Hebrew vocabulary, necessary for travel and communication in Israel.

„Israel and Jewish festivals” – interesting information about Israel and Jewish holidays in Hebrew.
„Collection of reading texts” – a book for advanced learners. A story of a pair of friends, Israeli and Polish, travelling through Israel together.

2013. An extensive catalogue of the exhibition “Gemilut Hasadim – Jews, charity, Warsaw”. Thank to this publication the interest in the exhibition is not diminishing, and many institutions express their intention to present it in other cities.

BĄDŹ SIŁNY I ODWAŻNY

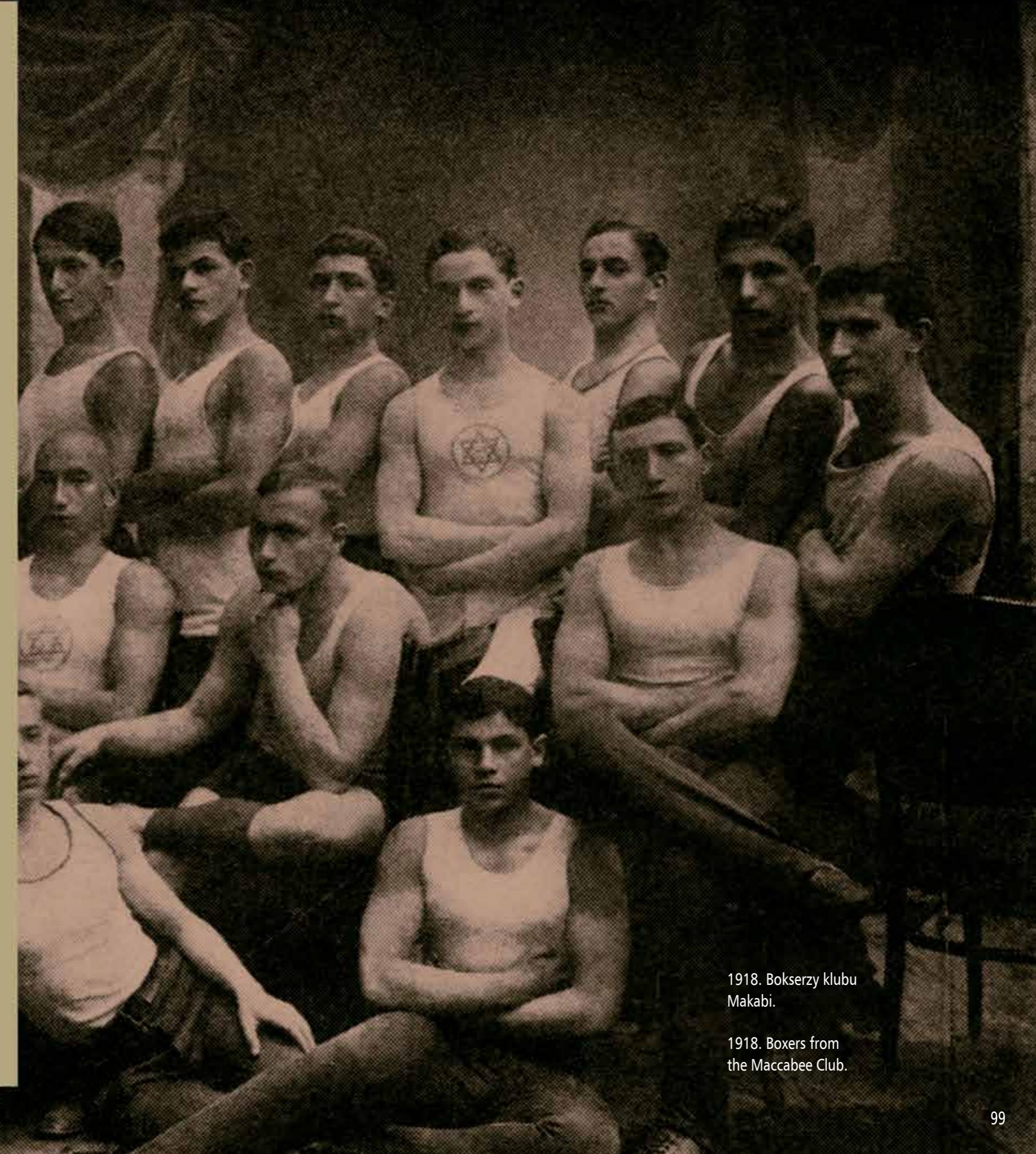
SPORT ŻYDOWSKI W PRZEDWOJENNEJ WARSZAWIE

GRAŻYNA PAWLAK
DANIEL GRINBERG
MACIEJ SADOWSKI

BE STRONG AND BRAVE

JEWISH SPORT IN THE PREWAR WARSAW

1918. Bokserzy klubu Makabi.

1918. Boxers from the Maccabee Club.

2013. Album „Bądź silny i odważny – Żydzi, sport, Warszawa” – autorstwa Grażyny Pawlak, Daniela Grinberga, Macieja Sadowskiego.
Przedwojenni Żydzi Polscy i tężyna fizyczna? To jakoś nie pasuje do siebie. Nie mieści się ani w stereotypowych wizjach na temat Narodu Wybranego ani w wyobrażeniach sportu epoki II RP. Wybiórcza pamięć kulturowa nie przekazała nam takich obrazów. A z resztą, nawet gdyby przekazała, czy po Zagładzie w ogóle wypada zajmować się takimi „głównymi” tematami?
Nasz album powstał właśnie po to, by przekonać wątpiących, że udział mniejszości żydowskiej w kulturze fizycznej i życiu sportowym lat międzywojennych był nieprzypadkowy, znaczny, a przede wszystkim znaczący – ważny dla zrozumienia dokonujących się wówczas przemian politycznych, społecznych i kulturowych.
Dla zróżnicowanej 300-tysięcznej społeczności żydowskiej przedwojennej stolicy aktywność sportowa stanowiła naturalne uzupełnienie procesów modernizacyjnych, ale też jednocześnie okazję do kontestowania tradycji i manifestowania nowej narodowej tożsamości; niekiedy – szansę na przeciwstawienie się sile antysemickich uprzedzeń i stereotypów.

2013. The album "Be Strong and Brave – Jews, Sports, Warsaw", by Grażyna Pawlak, Daniel Grinberg and Maciej Sadowski.
Polish Jews before World War Two and sporting prowess?
It's not the first thing that springs to mind. It neither fits the stereotypical image of the Chosen People, nor the image of sport during the Second Republic (1918–1939). Our selective historical memory has not left us with such imagery. And even if it had, in the wake of the Holocaust, is it even appropriate to deal with such 'trivial' subjects?
Our album was created to convince the skeptics that the participation of the Jewish minority in physical culture and athletics in the years between the two world wars was not incidental. It was extensive and meaningful, and it is crucial to our understanding of this period's political, cultural and social changes.
Taking part in sports was a natural consequence of political and economic transformation of the diverse, 300,000-strong Jewish community of pre-war Warsaw. It was also an opportunity to challenge the tradition and manifest the new national identity of the community. At times, participating in sports was a way of confronting anti-Semitism and prejudice.

ZASTĘPCA SZEFA GABINETU PREZYDENTA RP

Dyrektor Zespołu Szefa Kancelarii

Sylwia Remiszewska

GP-0851-96(2)-2014

Warszawa, 30 maja 2014 roku

Pani
Dr Grażyna Pawlak
Dyrektor Zarządu
Fundacja
im. Prof. Mojżesza Schorra

Sylwia Remiszewska

proszę przyjąć uprzejme podziękowania za publikację *Bądź silny i odważny. Żydzi-Sport-Warszawa*, przeslaną dla Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Bronisława Komorowskiego.

Album ukazujący nieznanego dotąd fakty związane z rozwojem kultury fizycznej i sportu w kręgu żydowskiej społeczności zamieszkującej przedwojenną Warszawę jest niezwykle interesujący i wzbogaca dotychczasową wiedzę z tego okresu. Bogaty materiał fotograficzny stanowi cenne dopełnienie całości przedstawionego materiału. Spotka się zapewne z dużym zainteresowaniem.

Przekazuję wyrazy uznania autorom oraz wydawcy albumu wraz z życzeniami powodzenia w realizacji dalszych zamierzeń.

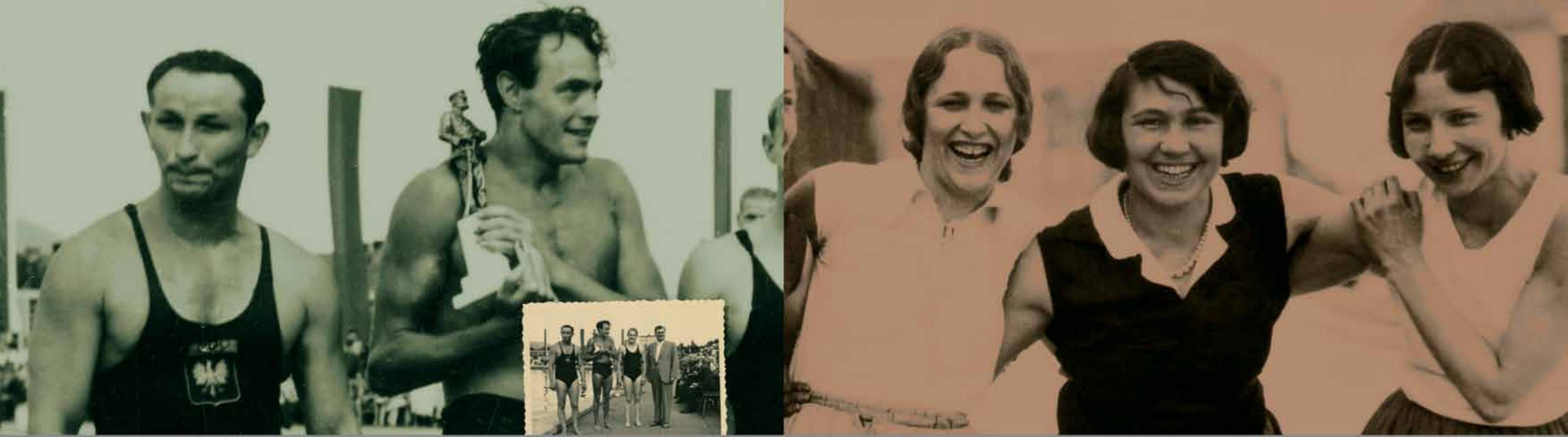
*Z poważaniem,
S. Remiszewska*

Dear Mrs Pawlak,

Please accept my deepest appreciation for sharing the book "Be strong and brave. Jews-Sport-Warsaw" with President Bronisław Komorowski.

The album presents unique information about the development of physical culture and sport among Warsaw's Jewish communities before World War Two. It enriches our understanding of the period, and the wealth of photographic material only enhances its value. I am sure the book will be highly popular.

Please accept my congratulations and best wishes for the future.

Zdjęcia z albumu:

1. Ilia Lejzor Szrajbman – mistrz pływania, lata 30-te XX wiek.
 2. 1938. Szapsel Rotholc, wielki bokser z którego dumni byli wszyscy warszawiacy.
Dla nich był to wielki „Szapsio”.
 3. Helena Bersohn (w środku), lekkoatletka.

Dla nich był to wielki „Szapsio”

3. Helena Bersohn (w środku), lekkoatletka.

S. Helena Bessonoff (w studiu), lekkoatletka.

photos from the album:

1. Ilia Leyzor Shraibman – swimming champion, 1930s.
 2. 1938. Shapsel Rotholtz, outstanding boxer, pride of the community. For the people of Warsaw he was always the great "Shapsio".
 3. Athlete Helena Berhson (in the middle).

Athlete Helena Berhson (in the middle).

The poster features large, bold, stylized text for the teams: "BOISKO „LEGJI”" at the top, followed by "Mistrzostwo KL. A W.O.Z.P.N." and "ORKAN MAKABI". Below the teams' names, it says "Przedmecz: o godz. 21" and "Sobota, 9 kwietnia 1927 r. o godz. 4 po południu". The background is dark with a textured pattern.

W kolejnym dziesięcioleciu...

Szukajmy nowych dróg z bezustannie tryskającej krynicą życia naszego, dajmy się pobudzać podnietom ducha czasu, którym żyjemy i działamy...

prof. Mojżesz Schorr, 1928 r.

W ciągu dziesięciu lat aktywności Fundacji nastąpiły duże zmiany w jej otoczeniu. Rozwój demokracji sprzyjał powstawaniu nowych instytucji rządowych i pozarządowych. W Warszawie utworzono Muzeum Historii Żydów Polskich – rządową organizację posiadającą doskonałe warunki lokalowe i w dużej mierze zabezpieczenie finansowe. Jesteśmy bardzo dumni z naszego Muzeum. Wiele programów, dotychczas realizowanych przez Fundację im. prof. Mojżesza Schorra, będzie z większym jeszcze rozmachem rozwijanych przez tą szacowną instytucję.

Jesteśmy przekonani, że w tej nowej rzeczywistości rola małej organizacji pozarządowej, którą jesteśmy, jest nadal niezwykle ważna – mamy przecież osobisty kontakt z członkami lokalnej społeczności. Dzięki więzi opartej na wspólnych wartościach, aktywnemu udziałowi uczestników naszych zajęć w inicjowaniu nowych programów, pełnimy rolę inkubatora alternatywnych poglądów i wzorów życia, sprzyjając budowie społeczeństwa obywatelskiego, przyczyniając się do powstania zmiany społecznej.

Ta inna rzeczywistość sprzyja inicjatywności, jest wyzwaniem do poszukiwań *nowych dróg*. Podążając nimi wspieramy działalność dużych organizacji. Kontynuując programy, które cieszą się ogromną popularnością, w następnych latach zaproponujemy oferty skierowane na nowe grupy docelowe.

Nasze plany na przyszłość:

1. Nowości w nauczaniu języka hebrajskiego.

Intensywne kursy letnie cieszą się dużym powodzeniem – zaproponujemy naukę na obozach wakacyjnych. I co bardzo ważne, są one szansą na uczestnictwo osób mieszkających poza Warszawą. Podczas tych spotkań przybliżymy uczestnikom kulturę żydowską, zachwycimy Izraelem, a także zapewnimy świetną zabawę.

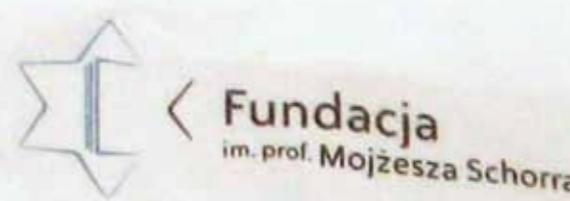
Przeprowadzone w 2013 roku pilotowe zajęcia języka hebrajskiego dla dzieci były udanym projektem, który zaowocował metodycznym przygotowaniem nauczycieli do zajęć dla dzieci, wzbogaceniem biblioteki o materiały dydaktyczne, a co najważniejsze – dzieci zachwyciły się językiem hebrajskim. Będziemy program ten rozszerzać.

Aby szerzej trafiać do mieszkańców małych miejscowości, zmodyfikujemy naszą platformę e-learningową, uczynimy ją bardziej przyjazną dodając filmy o kulturze żydowskiej i Izraelu. Osobom, które ukończą kursy podstawowe zaproponujemy poziom zaawansowany, wzbogacony fragmentami współczesnej literatury pięknej nowohebrajskiej i publicystyki.

2. „Nurkowanie w kulturze żydowskiej”.

Wprowadzimy i upowszechnimy cykl warsztatów skupionych na dorobku filozoficznym, literackim, artystycznym i naukowym społeczności żydowskiej, stworzonym dzięki takim instytucjom jak szkoły, teatry, wydawnictwa i stowarzyszenia kulturalne, które miały na celu umacnianie tożsamości grupowej Żydów. Programy będziemy budować w oparciu o coroczne konsultacje z małymi organizacjami pozarządowymi, których celem jest dialog społeczny, aby w ten sposób odpowiadać na ich potrzeby i oczekiwania.

גָּדְלֵנִים

Rozszerzymy działalność wydawniczą o fotobiografie wybitnych warszawskich Żydów: rabinów, filozofów, działaczy społecznych i politycznych. Bohaterowie naszych publikacji będą „mówili” własnymi tekstami, prezentowali swój system wartości i osiągnięcia. Z bogatego doświadczenia Fundacji w tej dziedzinie wiemy, że fotobiografie są atrakcyjnym i przystępny narzędziem komunikacji – inspirują do dialogu pomiędzy czytelnikiem a ich bohaterami. Adresujemy je przede wszystkim do młodzieży. W roku 2014 planujemy publikację fotobiografii „Profesor Mojżesz Schorr – ostatni rabin Wielkiej Synagogi w Warszawie”.

Kontynuować będziemy działalność wystawienniczą. Wystawy plenerowe, które stały się już naszą specjalnością, są adresowane do masowego widza. Skutecznie przemawiają do wyobraźni i wrażliwości zwiedzających, wzbudzając poczucie solidarności z narodem żydowskim i uznanie dla jego roli w rozwoju cywilizacji.

3. „Bliżej Izraela”.

W historię narodu żydowskiego wpisane są dzieje Ziemi Izraela – trzonu kultury judeo – chrześcijańskiej. Podążając za ideami prof. Mojżesza Schorra znacznie rozszerzymy propozycje programowe poświęcone kraju Izraela, w którym kolebka ongi naszej i nie tylko naszej kultury stała, w którym nasi bohaterzy Makabeusze złotą kartę dziejów Judei zapisali.

Zorganizujemy systematyczne spotkania z pracownikami biur podróży, którzy organizując wycieczki do Izraela znajdują oczekiwania swoich klientów. Będzie to rodzaj badań sondażowych oraz możliwość zaproponowania im warsztatów pogłębiających wiedzę o Izraelu. Zaprosimy także studentów turystyki. Podobne spotkania będziemy organizować z polsko-izraelską grupą parlamentarną.

Zwiększymy popularność istniejącego już „klubu książki izraelskiej” wzbogacając księgozbiór literatury hebrajskiej oraz tłumaczonej na język polski. Utworzmy wypożyczalnię książki hebrajskiej. Jesteśmy już dobrze wyposażeni w sprzęt multimedialny, powołamy dyskusyjny klub filmu izraelskiego. Rozszerzymy kontakty z izraelskimi instytucjami kultury i nauki, wspólnie organizując spotkania video-konferencyjne.

Aby zamierzenia stały się realne:

- zmodyfikujemy system informacji o programach Fundacji, uczynimy go bardziej przyjaznym, dostępnym również dla osób anglojęzycznych,
- do „Klubu ekspertów”, którego członkami są uczestnicy programów, zaprosimy grono osób specjalizujących się w dziedzinach zgodnych z celami fundacji,
- wypracujemy dodatkowe narzędzia gromadzenia funduszy, tak bardzo niezbędnych nam do poszukiwań nowych dróg i ich urzeczywistniania.

Zapraszamy do współpracy. Razem kontynuujmy i upowszechniamy wartości, którymi kierował się profesor Mojżesz Schorr.

dr Grażyna Pawlak – Dyrektor Zarządu Fundacji

נורם נורם

The next decade...

„Let us seek new ways from the everlasting spring of our life, let us be awoken by the impulses of the spirit of times, in which we live and work...“

Prof. Moses Schorr, 1928.

In the ten years of our Foundation's work vast changes have occurred in its surroundings. The development of democracy gave rise to the establishment of many new institutions and non-governmental organizations. The Museum of the History of Polish Jews has been created in Warsaw – it is an institution subsidized by the government, with excellent facilities and financial stability. We are very proud of the Museum. Many programs, realized until now by the Professor Moses Schorr Foundation, will now be continued and developed by this respectable institution.

We are convinced that in the new reality the role of a small non-governmental organization such as ours is still extremely important, as we maintain personal contacts with members of the local community. Because of our common values and the involvement of the participants of our courses in initiating new programs, we play the role of an incubator of alternative ideas and models of life, bolstering growth of the civil society and contributing to social change.

This different reality also favors initiative and challenges us to seek new ways. By following those ways we support the activities of big organizations. In addition to continuing existent programs which are widely popular, we will offer new projects, directed at new audiences, in the coming years..

Our plans for the future:

1. Novelties in the field of Hebrew instruction.

Our intensive summer courses are very popular – we want to introduce summer camps with Hebrew, which will enable people from outside of Warsaw to participate. During these meetings we will bring our participants closer to Jewish culture and to Israel, and provide great fun as well.

Pilot Hebrew lessons for children which were conducted in 2013 were successful, helping our teachers develop methodology for their future work with children. In the framework of this program, we also purchased many books and didactic tools for our library. Most importantly, children were attracted to the Hebrew language.

We plan to continue and broaden this program.

In order to reach people living in smaller cities and villages on a wider scale, we are going to modify our e-learning platform in order to make it more user friendly, and to enrich it with movies about Israel and Jewish culture. For students who complete basic courses we will offer an advanced-level program, containing excerpts from modern Hebrew literature and press commentaries.

2. "Diving in the Jewish culture".

We plan to introduce and popularize a series of lectures focusing on the philosophical, literary, artistic and scientific work of the Jewish community, created thanks to activities of such institutions as schools, theatres, publishing houses and cultural societies, and aimed at strengthening the collective Jewish identity. The programs will be created based on yearly consultations with small non-governmental organizations which deal with social dialogue, so that we can answer their needs and expectations.

We also plan to widen our publishing activities, by publishing photobiographies of outstanding Warsaw Jews – rabbis, philosophers, political and social activists. The heroes of our publications will "speak" in their own words, present their values and achievements. Drawing from our extensive experience in this field we know that a photobiography is an attractive and accessible tool of communication – it inspires dialogue between the reader and the hero. These books are addressed mostly at young people. In 2014, we plan to publish a photobiography "Professor Moses Schorr – the last rabbi of the Great Synagogue in Warsaw".

We wish to continue our work in the field of exhibitions. Our outdoor exhibitions, which have become our specialty, are directed at the general audience. They appeal effectively to the visitors' imagination and sensitivity, thus increasing a sense of solidarity with the Jewish nation and recognition of its role in the development of civilization.

3. "Closer to Israel".

The history of the Land of Israel, the roots of Judeo-Christian cultures, is entwined in the history of the Jewish people. Following the ideas of Prof. Moses Schorr, we want to widen the program offering dedicated to "the land of Israel, in which the cradle stood of our and not only our culture, in which our heroic Maccabees have inscribed with gold letters the pages of our history".

We plan to organize regular meetings with employees of travel agencies, who know the expectations of their clients, as a means of learning more about our potential students. We also want to offer them workshops deepening their knowledge of Israel. We also plan to invite students of tourism from universities. We plan to organize similar meetings with members of the Polish-Israeli parliamentary group.

We wish to popularize our "Israeli book club" and expand our library of Hebrew books and translated Hebrew literature. We also plan to start lending books by Hebrew authors. Thanks to the fact that we already have all the necessary multimedia equipment, we can also start an Israeli movie discussion club. In addition, we want to expand the contacts with Israeli cultural and scientific institutions through organizing videoconference meetings.

In order to realize our goals:

- We will modify the system of informing about Foundation's programs, making it more friendly and accessible, also for English speakers.
- We will invite people with expertise in the fields which are consistent with the aims of the Foundation to be members of an "Experts Club".
- We will develop additional fundraising tools, in order to enhance the effectiveness of our activities.

We invite you to cooperate with us.

Together we can continue popularizing the values that governed the life of Professor Moses Schorr.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Miasto
Stołeczne
Warszawa

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

ZYGMUNT ROLAT

Fundacja

Fundacja Banku Zachodniego WBK

WBK | Bank Zachodni WBK

BUNKER
COMMUNITY LEADERSHIP
PROGRAM

Fundacja Kronenberga

citi handlowy

warimpex

Rada Ochrony
Pamięci Walk
i Męczeństwa

KATARZYNA WALENCZAK
KRZYSZTOF WALENCZAK

laetitia
fundacja

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

TWARDA 2/4

